

يادونه اونكلونه

دلندو كيسو ٲولگه

ليكوال : محمد اكبر كرگر

دالی:

مېرمن کوچی کرگرتہ!

هغه کتابونه چې سمسور ووبپاڼې پرليکه کړې او يا يې
پرليکه کوي، نور څوک يې پرليکه کول اجازه نه لري

www.samsoor.com

يا دونه او نكلونه:

د نن او پرون روايت

يادونه او نكلونه د هيواد د خورا هڅاند ليكوال ، ژباړن او خپرونكي اكبر كرگر صا حب د لنډو داستاني تجربو يوه بله تجربه ده. دا چې د كرگر صا حب كيسې د معاصرې كيسه ليكنې په ټول څومره برابري او په دې ادبي فورم او ژانر كې څومره بريالي او نن سبا په پښتو كيسه كې كوم مقام لري نه غواړم په صفتونو او ستاينو يې تا سو د كيسې مينه وال اړ با سم چې كيسې يې هر مرو ولولئ او زما په خيبر يې د كيسو خوند وڅكئ او ځانته يې انځور كړئ ، داستا سو خپل كار او له كيسو وروسته خپل احساس او برداشت دې چې چيري مو خوبه وي څرگند كړئ. خو هغه څه چې زه يې ويل غواړم دادې چې كرگر

صا حب پخپل تخليق كې يو ازيني او د خپل سبك او لارې څښتن دې او په هره داستاني لنډه او يا د فڪشن په بله بڼه (ناول) كې يې د خپلې ځانگړې كيسه ليكنې هويت له ورايه ځليږي.

دی یوله هغو د گوتو په شمار افغان او په خا نگرې توگه د پښتنو لیکوالو څخه دی چې نه یوازې د نړیوالو ادبیا تو د گڼو مکتبونو او سبکونو : سمبولیزم ، ایگزیسټینسیا لیزم ، ټولنیز ریالیزم

، نیو ریالیزم او نن سبا د کوډگر ریالیزم د وتلو استازو : داستایفسکی ، چخوف ، کافکا ، کامو ، پاموک ، نجیب محفوظ ، گارسیا مارکز ، بورخس او نورو..... په مطالعې تل خا ن بوخت ساتلی ، بلکې په خپلو اثار او هستونو کې پې هم دغه مکتبونه او سبکونه تجربه کړي دي . ددوی دا ډول مطالعه او پنځونې ثابتوی چې دی لکه د افغانستان ډیری کیسه پنځونکی په پرون کې نه دې حصار بلکې د زمان سره روان لیکوال دی او تل لکه دنړۍ نور پنځونکی نوې تجربې نه هیروی .

سره له دې چې ځنې وختونه د هغو ډیرو چې دده په کیسو یی سر نه خلاصیږی او هغه د افغان لوستونکی له سویی پورته بولی له نیوکو او ادبی متروکو لاندې هم راغلی خو دی په دې ټولو غبرگونو غوړونه کا نه اچوی ، سر پرې نه گرځوی او په سره سینه خپله لاروهی او په هره داستانی ټولگه کې په نوو بڼو او نو مضا مینو موږ ته خپلې نوې داستانی تجربې را پیژني .

يادونه او نکلونه دده څلورمه داستاني ټولگه ده. په دې ټولگه کې هم دی دده د نورو ټولگو په څیر مور ته خپلې کیسې په گڼو مکتبونو کې روایتوی لکه: له نښې وروسته، یوه خبره، سړې منگولې، د څو ما ښا مونو په تروږمۍ کې، ((ریا لیزم)) ترهه په ننوتو کې، یادونه او نکلونه، ((کوډگر ریا لیزم)) چې په دغه سبک کې د ښاغلي نجیب منلی له یوې کیسې پرته ماد بل چا کیسه نه ده لیدلې

په دې ټولگه ((یادونه او نکلونه)) کې که دی د نن کیسه او دنن تجربه بیا نوی بیا هم هڅه کوی نن له پرون سره وتړی او دنن په احسا سیدو مو پرون ته وروگرځوی. زما له نظره په پښتو کیسو کې به په دې کچه دومره فلش بکونه بل لیکوال په خپلو کیسو کې نه وی وړاندې کړي: گرځون، بړبوکی، زموږ برگ سپی او دده د نورو کلک سینونو نورې ډیرې کیسې

په دې خبرو برسیره دده تخلیق دده تشې اوریدلې کیسې نه دی بلکې دده د کیسو لویه برخه دده ځانی اروایي تجربې او د ژوندانه او چا پیريال د پېښو په وړاندې دده ځانی غبرگون او فلسفه ده. دې تشې کیسې نه روایتوی بلکې په خپلو روایاتو او تصویرونو له مور هم غواړی د ژوند، چا پیريال او پېښو په وړاندې خپله رایه، نظر او فلسفه له ده سره شریکه کړو. د ژوند

او پيڻو فلسفي جاج دده له ځاني طبيعته سر چينه اخلي دا ځكه چې نوموړي په فلسفه كې زده كړې كړي او نن يې هم د فلسفي ليكنو او اثارو مطالعه د مطالعې لويه برخه جوړوي -

د خټو كوټنې په كيسه كې ليكوال د سيزيف د افسانې په څير مفكوره غزوي او هغې ته انعكاس وركوي خو نه د تقليد په بڼه بلكې د تخليق يو نوي ډول په توگه -

زما له نظره چې تل مې له ده سره ياده او له ده مې نه ده پټه كړې كه دې پخپلو هستونو كې بېرته ونه كړي له ده د لابو كيسو طمع كيداى شي: دده د غوايي هډوكي ناول او ددې ټولگې همدا مركزي كيسه ((يادونه او نكلونه)) ثابتي چې كركر صا حب په پښتو كيسه ليكنه كې نه يوازې د كيسه ليكنې د نوو فورمونو لكه سيال ذهن، كوډگر ريباليزم او نورو په كارولو سره ځانته خپل ځانگړي ځاى ټاكي بلكې په كيسو كې د نوو مضامينو: كډوالۍ، د مصنوعي اتلانو او شهيدانو او نورو په تصويرولو سره هم ځانته خپل لو ستونكي او مينه وال مومي

دده دلابريو او نوو تخليقا توپه هيله

وكيل سوله مل

لندن، انگلستان

له نښې وروسته

يوه شيبه ښه په زوره و ټوځيد او چې کله يې ټوځی ودرید نو غاړه يې صافه کړه. سپين ريری په کرار له زاړه کټ څخه را کړو پ شو. کلوشې يې له کټ لاندې کړې. بيا يې د شنو چايو چاينک او شنه پيال له هم تر کټ لاندې ننويستله. د چرسو چيلم يې هم چې تازه يې له سر خانې لوړې خاته اوله تازه او بو لوند خيشت و له خپلې مخې ليرې کړ. دکټ سر ته يې ودراره او بيا يې ځان دې ته جوړ کړ چې پښې وغځوي او خپله دمه جوړه کړي.

زموږ د سلام په اچولو سره هغه لږ او تر غوندې شو. زما سره روان کس ته يې چې زما په عمر و په زير زير وکتل او بيا يې و پوښتم:

چيرته ځي؟

هسې تراغه بر (پورته) و ستل پورې دا ملگری بدرگه کوم بيرته راگرځم.

سپين ريرې نور غږونه کړ. غلی په کټ کې پريووت. زه ډير واټن پورته ولاړم او چې کله بيرته راستون شوم له ليرې هم دکلا خوا (چنه) ښکار يده. او د پاسنيو پټو څخه چې کلا يې په بيخ يا ژوره کې پرته وه هر څه له پاسه په ډاگ مالوميدل. خو په دې ټوله

اورده شيبه کي را سره همدا تلوسه چا غيدله اولويدله چي ولي
نن بودا په داسي اندازما دپورته تللو پوښتنه وکړه. ايا دهغه به
خه کارو؟-

ايا خه بي ويل غوښتل چي زما دلاروي ملگري له وجهي بي ونه
ويل؟ او که بله خه خبره وه - خو ما مي ملگري له وستل خخه
واړاوه - هغه مي رخصت کړ او له مخه نسي وروسته بيا په برو
اوپاسنيو پولو کښته خواته په راتلو شوم -

دژمي وروستۍ شپي وي. په لمر کي لږه تودوخه پيدا شوې وه -
غنم له خاورو را پورته شوي او دچا خبره دپښو زنگونو ته په را
پورته کيدو کي و. دغنمو په منځ کي دثوتلو پتيو خواوبه
خښلې وي او اوس په کي چا اجازه نه درلوده چي له بيخه بي
دسابو له پاره وباسي - ځينو خلکو په کي سرې اچولې او ځينو
پرې اوبه سمولې - ويالي نبي پرندې اوډکي روانې وي -

دا مهال زه بيا دکلامخي ته په رانږدې کېدو شوم - هلته وړاندې
په ديره کي چي نيمه پيتا او نيمه سيوري و. دوه قلبه بي غوايان
ولارو - ديوه ښکرونه کاره واړه او ديو بد او شينه (بدماش)
بنيادم په څير بي لومړي دسري په ليدو يو تيز اسويلي له خولي
ويستلو او بيا به بي دعادت له مخي ارومرو چي دگوزار په
موخه سرنيغ پورته غورځاوه - دکلا په منځ کي جومات چي له

کلونو راهیسی ولاړ و کله به یې ناوہ بارانونو ارتولې وه او کله به هم جوړه وه. له ډیره وخته راهیسی اوس جومات نه خو نور ماشومانو ته د سبق او قاعدې د بنودلو ځای دی او نه هم په کې د جمعې لمونځ کیږي. یوازې بوډا او کوم لاروی په کې د ماسپینین لمونځ کوي. دا مهال له لیرې د بل کلي نا اشنا سپی اوږده لکۍ په ځان پسې رابنکودله د جومات دروازې مخې ته په خوږ (کښته) سر راو رسیده. د کور به ساتونکي لوی سپی پرې غرم لگول او بیرته د غویانو په ترهیدلو اوله ځایونو څخه په پاڅیدلو یې لکۍ په ځان پسې رابنکوده او دلښتې له لارې وتښتیده -

زه هم د سپی د درانده غرم او غپ سره یو ځای د بوډا کټ ته ودریدم او د سر په خوځولو یې د کټ لنگي ته کښیناستم -

©©©

د پورې کلي په کوزنۍ کلا کې د احمد خان د زوی ډیر مست واده و دا څو کاله یې ورته تیاری نیولې وه. له ډېرې مودې راهیسی یې ورته پسونه ساتلي و. احمد خان د کلي یاد او مالداره سړی و. په واده کې یې جوړې سازیان هم راوستې و دمیرا او توکل په غزلو د غرنۍ درې د هوا مارغانو اتن کاوه کله چې به مجلس ودریدنو د کلي زلمو به د دیرې په اخواته پتې کې په ډېرې

غورځولو او غير نيولو پيل وکړ. هر يو به خپل زور آزمایلو
او د خوشاليو او مستيو اوسات تيريو بازار په کې ښه تود و -

مير سلام خان د دې کلي له څڼه ورو او مستو زلمو نه يو و. سره له
دې چې واده يې درلود خو د کلي د گلابې په نامه پيغلې يار
او دخلکو په ژبه جوړ درځانې او ادم خان وو - هغه د کلي په يوه
ښکلي پيغله گلابه مين و - گلابه چې مور به يې ورته د گلي غږ
کاوه - د کلي ډيره ښکلي او چته پيغله وه -

کله چې د گلابې پلار و مړ نو تربرونو يې هغه يوه بيرا (گونگه)
ته په نامه کړه - دا ځکه چې هغه له پلاره همدا يوه لور پاتې وه
او ښه ښايسته پتې او جايداد يې درلود -

خو دا ورځ په کلي کې د واده څه بل شان ورځ وه - مير سلام د هر چا
د سيل زلمې و - دننگه ونه رسا څيره او ښکلي زلميتوب يې د دې
جوگه و چې دميني خبرې هم ورسره يو ځای شي - هر چا به دهغه
له ليدلو خوند اخيست - او ځينو به چې مير سلام د ډبرې په
غورځولو وليد نو په خپلو منځو کې به يې سره وويل : د گلي دې
روزي شي . خومره به ښه وايي چې -----

خو که له یوې خوا به در اغلو کلیوالو پرې زړه باغ کیده نوله
بلې خوا د گونگه ((کاکي)) تربرونو چې دهغه دمینی له داستانه
خبرول په زړونوکې ورته وینې خوتیدلې -

دهغې ښکلا اود میرسلام زلمیتوب داوخت دکلیوالو په خوله
لکه بوربوکی نخیدله -

کله چې به میرسلام دکلي د زلمو منځ ته شو نو د ټولو ورمیرونه به
دهغه په لور ورکاره شول - د واده هلک د ټولو له خیاله وتلی و -

خو گونگه کاکي چې دا وخت له ښو اوبدو خبرنه وو . تربرونه
اودتره زامن یې په هر څه اگاه و او تل په دې فکر کې ول چې
ددې رسوا مینې د ټولو له پاره څه چاره وکړي -

داحمد خان دزوی واده ښه په مستی روان و . واده دویمې ورځې
اوبیا دریمې اووروستې ورځې ته داخل شوی وو .

په کلي کې هغه مهال دا دود وو چې کله به خلک د ډولۍ پسې
ولاړل نو زلمو به دگتې غورځولو ، دخوسي دلوبواو دغیرې
دنیولو لوبه کوله - همدا راز دنښې ویشتلو لوبه به یې هم کوله -
داوار هم داسې وشول . دباروتو ټوپکونه نوې رواج شوي و . ډیرو
مستو زلمو خپل څاروي ددې سیالیو له پاره پلورلي او ټوپکې
یې پرې رانیولې وې - زمور کلي ته هم دا ټوپکې رارسیدلې وې

، مالدارو به دوه درې غواوې او خو وزې پلورلي او د بارو تو
ټوپک به يې پرې رانيوه -

د کاکي تره لادمخه دا کار کړی و هر وخت به د بارو تو د ټوپک
سره گرځیده خون يې په لاس کې هم نه وو نيولی - په دې ورځ يې
خپل ټوپک خپل کوچني زوی ته په لاس ورکړی و - د پالې (منډې
) ډزې روانې شوې - هر چا به منډه اخیستله او د بارو تو په ټوپک
به يې نښه ویشته - - خو تنو زلميو مخه وکړه ډزې يې وکړې چا
وویشته او چا هم خطا کړه - دميرسلام واراغی - هغه ځان
جوړاوه چې منډه واخلي او نښه وولي - ډيرو په زړه کې دميرسلام
دنښې ویشته دهغه دمښې سره تړاو ورکاوه - چا به ورته په زړه
کې دوعا وی کولي او چا به - خو دزياتو کسانو دا پيرزو وه چې
ميرسلام به ارو مرو نښه وولي - دميرسلام په ليدو به زياتو خبرو
کسانو ته دهغه مينه گلابه هم سترگو ته دريده - خو د کاکي تره
خپل کوچني زوی اختر د سترگو په اشاره تيار کړې و - ميرسلام
منډه واخیسته دهغه له ډزه وروسته بل ډزه هم پورته شو -

ميرسلام نښه وويشته او ميرسلام په نښه شو او وويشته شو -
ميرسلام يې دولو په منع دمنډې په حال کې وويشته - لکه غر
راونږيد - ټول را پاڅيدل - دا چا؟ دا چا؟ غر پورته شو -

کوچنی اختر! یو چا سم دواړه په غیر کې پورته کړ. په منت
او قهر یې له ډگر نه وویست. او د خطا یې ډز غږ پورته شو.
همدا خبره خو وار تکر شوه.

اختر ماشوم دی.

په خطا تری ټوپک خلاص شو.

خو خلک پوهیدل چې خبره څه ده؟ او کیسه چیرته ده. د ډولۍ پر
ځای جنازه له پټې پورته شوه او میرسلام یې په خپل کلي کور
نویست.

نو بابا څه خبره دې کوله؟

نیکه غاړه صافه کړه. او پوښتنه یې وکړه. دا هلک چې له تاسره
روان وو. څوک او د کوم ځای و؟

بابا داد کلام زوی دی. دبر کلي د کلام.

.ښه دمیرسلام نمسی دی؟

- نیکه بی نه پیژنم -

- بچیہ زہ بی بنہ پیژنم. تہ لکہ چہ ز مور لہ کیسو نہ خبر نہ بی -
یوہ خبرہ درتہ کوم چہ زما پہ پولو دمیر سلام تو منہ مه گر خوه -
هغه به یو وخت نہ یو وخت دنیکه قبر تہ و دریری - اوپہ زورہ زورہ ۵

به له قبر نه داختر دتوپک له لاسه دنیکه چیغه و اوری -

لندن ۱۴-۴-۲۰۰۹

عينکې او زاړه بوټان

مازديگر چې له کاره سترې ستومانه راغلم ، ميرمنې مې راته خو
پاکتونه په مخ کې کينودل او راته وی ويل: دا بيلونه بايد
ارومرو سبا ته تحويل شي وخت پرې ډير تير دی داسې نه چې
جریمه شو *

ما وويل دڅه بيلونه دي ؟

هغې وويل :- دبربنا ، دگاز ، دتيليفون او يو دوه نور ..

له ما سره چې نه په جيب کې دومره پيسې وې او نه مې هم نوره
سپما درلوده حيران شوم او په دې فکر کې شوم چې که دا اندک
پيسې چې پتې مې ساتلې وې ، په بيلونو کې ورکړم نو د
مياشتې تر پايه خود خوراک له پاره څه نه لرم ، دولت هم دومره
څه نه راکوي چې زه پرې خپله چاره وکړم ، د ترجمانۍ له کاره خو
داسې څه نه جوړېږي چې دسړي پرې چاره وشي *

رښتيا درته ووايم چې په هغه مازديگر مې ستړيا له ياده ووتله
او دبيلونو او کرايو فکر واخيستم *

په کټ کې ستونې ستاغ ځملاستم ، بيا مې ورو تيرو کارونو ته
پام شو ، لاس مې دمیز روک ته اوږود کړ ، د ترجمانۍ سندونه
مې راواخيستل اوله ځانه سره مې و شمارل ، ۱۰ نيټه ، دولسمه
نيټه ۱۵ نيټه بيا ۱۵ نيټه او دمياشتې تر پايه مې و شمارل

خو کله چې مې جمع کړل دومره پیسی تری نه جوړېدی چې زه
پرې خپل بیلونه پرې کړم . زه لا په دې فکر کې وم چې دتیلیفون
زنگ مې فکرونه پرې کړل . شیبه وروسته مې کوچنۍ لور له
لاندې منزل څخه دتیلیفون غوږۍ را وخیژوله ویل یې :
د((هارون الرشید)) په نامه یو څوک دی په انگریزي خبرې کوي
• ته یې په کار یې •

تیلیفون مې واخیست د هو په اواز سره هارون چې د ترجمانی
دادارې مشر و راڅخه په جدې توگه وغوښتل چې سباته اومرو
روغتون ته ولاړ شم او هلته دیوه ناروغ ترجمانی وکړم :
هارون یو هندي مسلمان و چې نوی یې د ژباړې له پاره یو دفتر
خلاص کړی و ، ما هم ورسره کار پیل کړی و . لږې پیسې یې
راکولې ، همدومره چې ما پرې خپل بیلونه پرې کول . خو هر
وخت به زما او دهغه په اجورې وړانه وه . هغه هم بل څوک نه
پیژندل اوزما هم دومره بلدتیا نه وه چې چیرته ښه کار پیدا کړم .
نوبس زه وم او هارون .

نوموړې دناروغ نوم او پته را کړه او ویویل :

- کاکا عیید نومیرې ، هغه دعصبي ناروغانو په وارد (سرویس)
کې دی ، یو څه تکلیف لري ، هیڅ ترجمان له هغه سره گوزاره نه
شې کولای . هیله ده چې له تاڅخه خپه نه شي . هارون دا
سپارښتنه وکړه او دوخت او پتې ټینگار یې په بیا بیا سره وکړ .

سهار نهه بجې زه د لندن دیو لوی روغتون ساحې ته داخل شوم .

داروغتون لکه یو ښارگوټی چې هر څه په کې وو، اوبیا په پوښتنو سره د یو ځانگړي وارد (سرویس) لویې دروازی ته ودرېدم، دروازه مې وټکوله، پیره داراغې، دساتونکو کالي یې په ځان کې وو، داسې نه بریښیدل چې دادې گوندي دروغتون کومه برخه وي، پیره دار لومړې یو لوی او پیر ځنځیر له کونډې وویست او بیا یې دکلي گانو یو لویې پنډه وکي څخه یوه لویه کلي یوه پلن قلف ته ننویسته دروازه یې بیرته کړه او پر سر یې د مالوماتو دکوټې اشاره راته وکړه، د مالوماتو کوټې ته ورغلم خپله پیژند پانه مې وروښوده یوې څوکی ته یې دکښیناستلو له پاره اشاره وکړه، زه هلته په یوه څوکی کښیناستم، په سالون کې نږدې لس پنځلس څوکی پرته وې، یو تلویزیون هم مخامخ ایښی وو، څو کسان هسې کښته پورته کېدل، ماته یې برنډې برنډې کتل، یو رانږدې شو، په اوږه یې راته لاس کښنود، ته انسپیکتر یې؟ ما وویل: نه زه ترجمان یم، تیره شپه تیا ترته تللې وی؟ ما وویل نه.

ډیر احمق یې؟

ما وویل: هو یم او ته.

زه ددې بې عقلانو ښوونکی یم.

له لیرې دیوې نرسې پام شو، راغله او هغه یې له ما لیرې کړ، ماته یې وویل دلته له هر چا سره دخبرو حق نه لرئ اوبیا یې هغه لیونی هم زما له څنگه لیرې کړ.

یو سړي لکه نرس او هم لکه ساتونکی راغی وې پوښتل:

ته دعیبید له پاره راغلي یې؟ ما هو ورته وویل.

- ښه دلته کښينه زه به دې ورولم ، هغه په هغه بله کوټه کې دئ ،
 زه منتظر شوم ، ښايسته زياته شيبه ناست ووم ،
 بيا يې را ته غږ کړ ، مستر اسلم ، درځه go there (هلته ولاړ شه)
 زه پاڅيدم - په اوږده تنگ دهلېز کې په بر سر کې يوې تنگې
 کوټې ته ورغلم ، يو سپين ږيري خو دنگ سرې هلته په څوکۍ
 ناست و ، را پاڅيد ، راته وي ويل ، ته افغان يې ، ما هو وکره ؛
 -راځه کښينه ،
 کښيانستم ، غوښتل مې خوله ورسره گډه کړم او خپله ترجماني
 په دې ډول اسانه کړم چې له کيسې يې خبر شم .

هغه په يوه تنگه کوټه کې چې ايله دوه په دوه کې وه اچول شوی و
 ، په کوټه کې ايله بيله يو د خوب فلزي تخت چې زور او نخودي
 خيرن توشک په کې پروت و ، سرته يې دوه بالښتونه او پښو ته
 يې دوه زړې خړې کمپلې پرتې وې ، د تخت سرته يوه زړه څوکۍ
 ايښې وه او په مخ کې يې يو کوچنی ميز و چې يوه دچايو پيالې ،
 داوبو بوتل او يو بشقاب پرې ځاييدل ، په ديوال کې يو روک
 (تاخچه) جوړه شوې وه چې يوه زړه دوسپه او يو څو قوطۍ درمل
 او بوتلونه په کې ايښودل شوي و ، د کاکا عينکې هم هلته پرتې
 وې د عينکو له پوښ سره يو ځای يو خود کار قلم او يوه کتابچه
 هم ايښې وه ، د کوټې په ليدو سره يو وار بيا زما په ذهن کې
 ددهمزنګ زندان راژوندي شو ، کله چې په څلوښتمو کلونو کې

د کابل په یوه لیلیه ښوونځي کې وم، له یوه اخبار سره مې هم کار کاوه. هلته به یو لوي سیاسي بندي ته ورتللم او داخبار له پاره به مې ترې مقالې راوړلې، دا سړې عبدالملک خان دماليې پخوانی وزیر و چې داود خان پرې په قهر شوی او په زندان کې یې دیو تومت له مخې اچولی و. هغه یو ډیر پاک او ښکلی سړی و. بونډه ږیره یې درلوده، یوازې له هغه سره ږیرې ښه خوند کاوه. لږې خبرې یې کولې، دخپل سرنوشت نه اندیښمن نه وو. په خیره کې یې وقار او غرور له وراهه بریښیده، په خبرو کې یې متانت موجود وو. داسې چې په لږه شیبه ناسته کې سړي ته دوطن تاریخ اوبیا په کې دده براءت بریښیده. په خواکې به یې زیات کتابونه ایښي و. داسې بریښیده چې زیات لوستل اولیکل کوي. کله چې به زه ورغلم نو سم دواړه به یې کښلې مقاله ماته راکړه او ویل به یې: ستا مقاله تیاره ده. د کاکا عبید د کوټې لیدو ماته دده مزنګ هغه کوټه چې جګ چت یې درلود را تداعي کړه. دهغې کوټې کړکی هم ږیره اوچته اودهر چا له قد نه جگه وه.

کاکا عبید اوس په داسې یوه کوټه کې اوسیده. هغه خو واري دې دهلیز ته راوړل شوی و خوداکترانو دا وارپتیبیلې وه چې نور یې خوشې نه کړي. په دې دلیل زه هم نه پوهیدم. کاکا عبید په هرڅه اوهر چا شک کاوه. هرڅوک ورته دوه ډوله ښکاریده. یو دهغه بیروني شخصیت اوبل دسړي یا انسان دروني شخصیت. خو کاکا عبید دلیدونکي سړي په دروني شخصیت یعنی اصلي کرکتر باندې خیال ساته چې ځان پتوي

او هغه د انسان د اصلي شخصيت اصلي اړخ وي . هغه په هر چا کې دهغه شيطاني اوزيانمن بعد پياوړې گانه . او په دې ډول يې دا تصورات ان اوج ته رسولي و . د بد بينی احساس يې د وجود اصلي برخه وه .

هغه لا په چرت کې و اوزه هم دهغه اکر ته ځير وم چې دروازه ټک ټک شوه . يوه ځوانکې نرسه را ننوتله . يوه دوسيه يې په تاخچه (روک) کې کيښوده او بيرته ووت . کا کا عبید لومړی هغې ته برنډې برنډې وکتل . او بيا يې ماته وويل :

دا گوري دا ((کنجره)) وينې دا نرسه نه ده . دا ددې له پاره چې زما جاسوسي وکړي دهماغې غلې بنځې ملگرې ده چې ما په پلورنځي کې په غلا گير کړې وه او اوس دلته داکتر مکرجي پدرو . . . استخدام کړې چې زما په باب رپوټ ورکړي او دشپې ماته ستنې ووهي .

بيا يې پاس چت ته وکتل له ځانه سره يې په دري ژبه وويل : ((هر چه بادا باد)) . زه اوس فکر نه کوم زامن اولورگانې مې دې ژوندي وي . زما زامن ډير ښه او تعليم يافته هلکان دي . په خپل کار کې ډير لايق دي .

سره له دې چې کا کا عبید په هر چا کې هر څه دوه ليدل . او بيا يې له هغه دوو څخه يوه ځانگړنه غوره کړې وه يعنې انسان ته دزيان رسولو ځانگړنه ، د منافقت ، د دروغو او تگي ځانگړنه . او په خپل اصلي کرکتر باندې دظواهر و پرده غوړول . خو دا داسې

خانگړنه وه چې ده دخپل ځان له پاره هم غوره کړې وه او په روحياتي لحاظ په داسې پړاو کې و، چې په هيڅ ډول رښتياوو يې باور نه درلود. دکورنۍ په يادولو خو به هغه ديولوی بحران سره مخامخ شو. مخ به يې تک سور شو، خوله به يې وچه شوه او بيا به يې غاړه صافه کړه او د ټولو زامنو اولورگانو اود بنځې دمهربانۍ نه به يې ستاينه کوله. هغه به تل غوښتل چې خپل ناخوداگاهه يا تحت شعور کنترول کړي اودې ته يې پرې نه ږدي چې د قضيي اصلي څه يې له خولې را ووزي.

يو وار په فکر کې شو پاس چت ته يې وکتل. او همداسې په فکر کې ولاړ. زما زوی ډير لايق انجنير دی. دانگلستان په جنوب کې ديوي انگرېزي ملگرې سره ژوند کوي هر شيبه راته تيليفون کوي. همدا يې له خولي ووتل.

دنرسۍ دوينا له مخې هيڅوک دده پوښتنه نه کوي. ماته دنرسې دا خبره او بيا دکا کا عبید دې وينا نوی خيال را ملگرې کړ: او په تصوراتو کې خپل کلي ته ولاړم:

ښه مې په ياد دي کله چې زه د اتونهو کالو ووم. زموږ په کوچنې کلي کې يو بيوزلی بوډا اوسیده. هغه هيڅ مال او جايداد نه درلود. يوه ښځه او يو ماشوم زوی يې وو. تره مې ورته يوه کوټه ورکړې وه. د پټې يوه برخه چې څو متره اوږده ترانگه وه د ترکاریو دکرلوله پاره ورکړې وه. خو هغه دکار اوزيار هم نه وو. بلکې غله اودانه يې هم پرموږ حواله وه. هغه يوازې زموږ گاونډی و. کومه خپلوي اورشته مو سره نه درلوده. يو وخت

هغه سخت ناروغه شو او بيا يې يوه شپه خپل روح حق ته وسپاره
 • ښه مې په ياد دي کله چې سهار لمانځه وخت زما تره په زينه
 راپورته شو نو سملاسي يې زما مورته وويل • خداى دې
 وبخښي • خپل پور يې پرې کړ • او امانت يې خپل خاوند ته
 وسپاره • زه حيران شوم خو ورسته وپوهيدم چې هغه ساه ورکړه
 • دهغه دناروغۍ او بيا دکفن او دفن ټولې چارې زما کاکا گانو
 وکړې • کاکا به مې ويل: دى زموږ گانډى و • زموږ سيوري ته
 پروت و • دده له موږ سره حق و • هغه يې په ډير عزت خاورو ته
 وسپاره • ښايسته غټ ختم او خيرات يې پسې وکړ • او په هديره
 کې يې ټولو خلکو ته وويل:

ما ددې بوډا خدمت او دده دمړې خدمت پر ځان فرض باله •
 خو بيا ددې لويديزې نړۍ او په تيره دانگلستان ژوند ته فکر
 يوړم • کاکا عبید راته ودرید • ده ته مې بيا پام شو • ځکه دلته په
 انگلستان کې چې پلار او مور بوډا شي نو ((نرسنگ هوم)) يې
 ځای وي • نرسنگ هوم • دبوډا گانو ليليه وي چې شپه او ورځ په
 کې اوسي او دولت يا کونسل له خوا يې پالنه کيږي • بختور
 بوډا او بوډۍ هغه وي چې زوی اولور يې پوښتنې ته ورشي هغه
 هم درخصتيو په شپو کې • خو نور څوک دچا په کيسه کې هم نه
 وي •

رښتيا دوه کاله دمخه زما په چم گاونډ کې يوه بوډۍ ښځه چې
 لور يې ((نرسنگ هوم)) ته حواله کړې وه مړه شوه • ددغه بوډۍ
 يکې يوه لور وه هغه هم شرقي ښځه وه زموږ دملک وه • خو کله

چې بې لورته د ((نرسنگ هوم)) استازي ورغئ چې مور دې مړه شويده ، نو هغه چې دواړه پارټۍ ته خبره وه ځان بې ونه بنوده چې گوندي دا بې لورده ، استازي ته يې وويل : د بودي لور په کور کې نشته سبا ته راځي دروبه يې ليرم ، دا ځکه چې دهغې پارټي بايد خرابه شوې نه وای ، اودواړه محفل پرې وران شوی نه وای .

خو کاکا عبید له یوازې والي په تنگ راغلی و ، ارومرو چې داسې صحنې به ورپه یادي شوي وي چې کله بې ماشوم زوی په کور کې پیدا شو نو څومره جشنونه اوسات تیری ، ((شب شش)) څرنگه چهله گریز ، څرنگه او داسې نور به یې کړي وي ، ارومرو چې زوی به یې څومره په ناز را لوی کړی وي ، هغه سهار به وریا دیري چې کله کاکا یونیفورم اغوستي او ماشوم زوی یې په تتر پورې کلک نیولی او په ځمکه یې کښیناستو ته نه ورکاوه ، نویا چې یې ساعت ته کتلي وي ارومرو چې میرمنې ته به یې غږ کړی وي ، چې ((شفیقه جان زوی دې واخله په ما ناوخته کیږي)) ، اود ماشوم په ورکولو به یې دخدای پامانی په لاس خوځولو له دروازې وتلی وي .

فکر مې کاوه چې کله کاکا عبید داسې شیبې په ذهن کې راژوندی کوي اوداسې سوچونه کوي نویا به یې داروپا بې پروا ژوند ته فکر کیږي ، اوسني حالت ته ، چې بودا دی ، هېڅ متره یې په وجود کې نشته ، ورځ په ورځ کمزوری کیږي ، رواني بحران یې نور هم زیاتیري اود جنون تر پولې رسیري ، دهغه له خولې چې هغه یو افسر وو دافغانستان داردو یو

پخوانی افسر، دهغه په وینا چې په هوایي پوځ کې یې لویه دنده درلوده، په کابل کې دهستی او شتو خاوند و، لویه کورنۍ یې شاته وه، میرمن، زامن، لورگانې او کورنۍ یې په لندن او جرمني کې د ډیرو شتو او جابداونو خاوندان دي، هیڅ شې ته اړه نه دی ځکه چې دښه ژوند خاوند دی ۰۰۰۰۰

بیایي له ما پوښتنه وکړه نوم دې څه دی؟

-نوم مې اسلم دی، دلته ترجماني کوم، د یوې کمپنۍ سره ترجمان یم،

-کله راغلی یې؟

-دوه درې کاله کیږي،

-پلار دې ژوندی دی؟

-نه کاکا ما خپل پلار نه دی لیدلی، زه یتیم را لوی شوی یم،

بیایي په خبره کې ورو لیدم، ایا زامن دې پوښتنې ته راځي؟

په دې خبره لږ وار خطا غوندې شو، اوتر اوتر یې وکتل، لکه چې

دمخه یې فکر نه و کړي، هو! خوله دې ځایه لږ لیري اوسي، هر

وخت نه شي راتلای، په اونۍ کې یو وار،

-او میرمن دې؟

هغه هم دخپل زوی سره او سپرې زه یوازې اوسم، زوی مې

اروپایي میرمن لري اوښه دنده لري، دنده یې ډیره مهمه ده، هغه

نه شي پرېښودلای،

ماته هم یوازې ژوند خوند را کوي، او بیا په سوچ کې ولاړ،

په بیا بیا مې احساس کړله چې زما له پوښتنو سخت زور یې

خو زما ناچاري وه زه په انگریزی دومره لاسبری نه ووم چې غیر

رسمي مسایل ٻڌڻه ترجمه ڪرڻ، ما ڄاڻ پوڄا ۽ اوکلهه ڇڏڻه
وڪيل دعوا راضي اوياءَ غونڊهه ڪي پوڻسٽني ڪيڙي نو بايد ٻڌڻه
۽ پوهيڙم، ٻيا مڙي پوڻسٽنه وڪڙهه:
نوٽه وٺي دلته راغلي يي؟
-دا ڇڪهه ڇڏي ما ديوهه هندو ڊاڪٽر خيانت پهه ڊاگهه ڪڙي دي،
هلتهه دنبار پهه بلهه برخهه ڪي يوهه دسيهه وي save way پلورنڇي
دي، هلتهه بهه يوي هندي ٻڌڻي هر وخت غلا ڪولهه، ما دههڻي
رپوٽ پوليسو تهه ورڪي، پوليسو ماتهه دندهه راڪڙي وهه، ما ههغه
بالفعل پهه غلا ڪي ونيولهه، خو ههڻي دي ڊاڪٽر تهه وويل، اودي
ڊاڪٽر زهه دناروغ پهه نامهه دلتهه بستر ڪرڻ، دوي بايد ما خوشي
ڪڙي، زهه يو افسر يم ما پهه هو ابي ڄواڪ ڪي ڪار ڪڙي دي،
ٻيا يي ديوال تهه گوتهه ونيولهه،
وگورهه هلتهه مڙي ڊير شهه ليڪلي دي، دا ولولهه ڇڏي ٻيا پهه غونڊهه ڪي
ڊاٽڪي ووايي؟
پهه دي ڪروڪي (نقشهه) ڪي د پلورنڇي دروازهه پهه نخبهه شويدهه،
ههغه ميرمني بهه هر وخت لهه دي دروازي غلا ڪولهه، او ما يي رپوٽ
ورڪي، اوزما صادقانهه خدمت اوس ماتهه ددي سبب شو ڇڏي زهه يي
دناروغ پهه نوم دلتهه واچولم، هرهه ورڇ سٽني راتهه وهي، ٻيا
گنگس پروٽ يم، گولي را ڪوي پهه زوريهه را باندي خوري،
اوبيا راتهه وائي ڇڏي تهه ناروغ يي، تهه وگورهه! زهه جگ جوڙ سپري
يم، تهه دوي تهه ووايهه زما ڪوم ڄاي ناچورهه دي،
زهه دلتهه يوازي يم،
نو هلتهه لهه تا سرهه پهه ڪوتهه ڪي نور ڇوڪ شتهه؟

نه څوک نشته ، زه نه غواړم څوک ووينم .

زوی اولور دې راځي ؟

لږ په غصه شو ، مخ يې راواړاوه ، راته يې وويل :

((په دې ملک کې څوک له چا نه شخصي پوښتنې نه کوي ، دا

زما کار دی))

خو هغه په يوه ټکي ټينگار کاوه او همدومره يې ويل ((زه دې

هندو ډاکټر مکر جي بندي کړی يم ، زه روغ رمت يم ، ته به سمه

ترجماني کوي ، ابله ورځ يو بل افغان زما خبرې نه ترجمه کولې ،

نو له کوټې مې ويوست ، او ورته ومې ويل چې دا افغان هم

دهندو نوکر دی ، دا سمه ترجمه نه کوي ، دا مې نه دې په کار ، که

غواړې ، نو زه چې څه وایم ټکي په ټکي به يې ترجمه کوی))

په هغه ورځ مې څه ساده اړتياوې ورته رفع کړې څه پوښتنې چې

يې لازم وې ورته ځواب کړې ، او ترې رخصت شوم ، قاعده داوه

چې د بلې ورځې له پاره يې را ته وخت وټاکه چې اړومرو به راځي

او دکا کا عبید ترجماني به کوي .

خو زه پوه شوم چې کا کا عبید جدي ستونزه لري ، هغه د جدي

خپگان سره مخامخ دی ، له کورنۍ ليرې شوي ، له لورگانو

زامنو او ان له نسڅې ليرې شوی او هغوی نه غواړي له ده سره

رابطه ولري ، خو واري يې پريکړه کړې چې ځان د يو لوړ تعمیر

څخه را وغورځوي ، خو گاونډيانو يې مخ نيوی کړی او ژوندی

پاتې شوی دی ، او بيا يې پوليسو ته احوال ورکړی چې روغتون

ته يې بوځي .

هغه مهال دروغتون په کړو وړو دهلېزونو کې دروغتون لويې
دروازې ته راوړسيدم ، ډير زيات وخت ان څو ساعته مې دننه په
تورتمو دهلېزونو او کتو کې تير کړي وو ، دبېرون درنا په ليدو
مې سترگې و برېښيدې ، رڼا بيا هم دومره نه وه ، تورې وريځې
ټول اسمان نيولې و ، يو ډول لوند او دپرخې دليردنه ډک باد
لگيده ، موټرو څراغونه لگولي وو ، زيات کسان او دناروغانو
خپل خپلوان دروغتون له مخې تللي و ، ځمکه هم توره برېښيده
او پاس اسمان هم تور ، يواځې دموترو مصنوعي رڼا وه چې هغه
هم په سترگو بده لگيده ، خو پوره لا مانېام شوی نه وو .

زه لادروغتون لويې دروازې ته په رارسيدو کې وم چې په مبايل
مې زنگ راغی . دا وار مې کاکا وو ، له ښې گړې پرې وروسته يې
را ته وويل خداى دې وکړي چې مور دې هيرنه و ، لوى اختر
رانږدې دې ، قربانۍ ته هيڅ مال نه لرو ، بايد قربانې وکړم ، په ما
فرض ده ، بايد يو څه چاره وکې ، ما ورته ښه وکړل او ومې
پوښتلو

کاکا جانه څه ډول قربانې کوی ؟

- قربانې څه ډول وي ؟ ته لکه چې اوس لندني شوي يې ؟ ، په
ټوکه يې وويل چې داسې قربانې چې زه اوادې دې دواړه په پل
صراط سواره تير شو .

-ما ورته وويل: کاکا نو بيا خو قچر ډير ښه دی؟ (په ټوکه)
 -لعينه! په قچر کله قرباني کيږي / نو بيا مې وچيرلو: نو په څه
 شي کيږي. هغه بيا خبره راغبرگه کړه. قرباني په حلال مال کيږي
 . په خره او قچر خو نه کيږي، په غوايي، په پسه، او په وزه کيږي
 . ته لکه چې اوس پرنگی شوي که څنگه؟ وطن دې هيرکه؟

نور مې ونه چيره، او وعده مې ورکړه چې ارومرو به يو څه برابر
 کړم.

چې په پل صراط کې بې براقه او پلي پاتې نه شي.
 کاکا مې ښه سرې و. پلار مې دې خدای وبخښې. کله چې ومړ،
 يوه مياشت وروسته يې زما له مور سره نکاح وکړه، او مور يوه
 خور او ورور و. خو بيا د کاکا په سپوري کې رالوي شولو. ما خپل
 پلار ونه لیده. وايي چې هغه هم ښه سرې و. خو اوس دامور ته
 د پلار په ځای و. دمکتب په لوستلو کې به يې پر ما ډير ټينگار
 کاوه خو زما خور يې په کوچنيوالي کې په بدو کې ورکړه ان
 داسې مې اوریدلې دي چې په دیرش زره افغانیو يې وپلورله.
 او پيسې يې له هغه چا واخيستې چې دهغه په سر کې يې په بدو
 کې ورکړې وه. اوس زه هم نه پوهیږم چې زما هغه ايکي يوه خور
 به چيرته وي؟

د کاکا تيليفون مې يو وار بيا د گاز او برښنا او تيليفون بيلونه را
 ته مخکې کيښودل. اوزما د حيرانتيا سببونه يې نور هم زيات
 کړل. کاکا عبید مې له ياده ووت. يوازې د کاکا په فکر کې شوم
 . د کاکا قرباني پر ما فرض ده. بيلونه او بيا زما دميرمنې ټينگار

دغونډو په کوټه کې لوی میز ایښی و . مشر د اکثر مخامخ ناست
و ، په ننوتلو سره یې پر ماته څو کی . ماته د کښیناستلو
سرو خوځاوه . داسې پوه شوم چې هغه یو رواني طبیب دی ، په
دې وارد کې د ډیرو ناروغانو معالج دی . خواوشاه یې نور
مسوول کسان ناست و . نرسان او مرستندویه خدماتي کسان هم
و . یوه ښځه چې تل یې د کاکا عبید پرستاري کوله سره وپسېدل
، د اکثر وپوښتل :

کاکا عبید روغتیا دې څنگه ده ؟

کاکا عبید په جدی لهجه ځواب ورکړ :

زه خو کومه ناروغي نه لرم . ما پریردئ چې خپلو اولادونو

او کورنی ته ولاړ شم . تاسو ولې زه بندې کړی م . ؟

بیا یې په په قهر ترجمان ته کړل :

ترجمانه دا ورته ترجمه کړه

خو داکتر او ماد هغه په خبره او غوسه کوم سر و نه گراوه داکتر

ووویل :

دا وایه چې درمل دې خورې ؟

زه درملو ته اړه نه لرم . زه جگ روغ یم ، زه ناروغ نه یم .

خوب دې شته كنه ؟

زه نه غواړم خوب و كړم ځكه كه خوب و كړم دا ستا هندوان دا ټول
دوكانونه غلا كوي . زه دنده لرم چې ددوى ساتنه و كړم . ما ته
پوليسو دنده را كړې او ما هيڅكله په خپله دنده كې غفلت نه دى
كړى او اوس يې هم نه كوم .

كوم دوكانونه ؟

دا بهر . دا سيف وى ، پلورنځى اودا نور ....

-څوك يې غلا كوي ؟

-تاسي هندوان يې غلا كوى ؟

مخ يې ماته راواړاوه :

دا ورته ترجمه كړه .

ما ترجمه كړې خو دا كتر مې وپوهاوه چې دې ټينگار كوي .

اوبدې ردې زه نه شم ترجمه كولى .

كاكا عبيد په قهر شو . له څو خبرو وروسته اودهماغه يكنواخته

خبرو دتكرار وروسته پاڅيد . اوله كوټې ووت ، ساتونكى

ورسره سم پاڅيد .

دا كتر وويل: دده (ديپريشن) نور هم ډير زيات شوى دى. د شپې

خوب نه لري نرسې تايبید كړه: ټوله شپه په كوټه كې گرځي اوله

ځانه سره خبرې كوي داسې مالومېږي چې خپلو زامنو، لور
او ميرمنې ته بدې ردې وايي، دى يوازې دى، كورنۍ ورسره
رابطه نه نيسي، خو واري مو دهغه زوى او ميرمنې ته تيليفون
وكړ، زوى يې وويل زه خپل جاب (دنده) نه شم پريښودلى
او ميرمنې يې وويل دى ليونى دى، نه غواړم ورسره ووينم، زه
خپل كار كوم، اودى خپل كار.

يو واريې لور راغله چې جامې يې پريمنځلو ته يوسي، خوده په
ناوړه چلند له كوټې وويستله، ورته وې ويل: زما نفر خدمت
شته، هغه راځي اوزما جامې پرې مينځي، پيره دارته يې غږ
وكړ، دا زه نه پيژنم دا راغلي چې زما پيسې غلا كړي، زه دا نه
پيژنم، هغه هم ووتله او بيا څوك مالوم نه شول.
زه بيا خو واريې دهغه ترجمانى ته ورغلم خو واريې مې ميوه
او ځينې شيان سپين كاغذونه او يوه نيمه كتابچه له ځانه سره
يووړل چې خوايي بده نه شي او خبرې راسره وكړي، خو بيا ډير
وخت زه دغه دندې ته چا ونه غوښتلم.

خو مياشتي وروسته كله چې زه ديوه بل افغان سره دمرستي
اودهغه دخبرو دترجمې له پاره هماغه وارد ته ورغلم، اوپه

هماغه شان وارد ته ورننوتم هيله مې درلوده چې کاکا عبید به هم
ووينم .

ما سر له واره دهماغه نرسې نه وپوښتل کاکا عبید ؟

هغې وويل : ولې ته خبر نه يې ؟

-له روغتون نه رخصت شوی دی .

-هو رخصت شوی دی . خو ،

-نو چيرته ولاړ ؟

هغه ډير قوي ديپريشن درلود . پر هر چا شکمن وو . له دې کبله
يې لور هم نوره را نغله . ميرمن يې لا دمخه ترې لاسونه مينځلي و
. زوی يې هم ځان ډير مصروف ښوده .

يوه شپه هغه ډير نارامه وو .

سهار خاموشي وه . زه دهغه کوټې ته ورغلم . دروازه مې په

سختۍ بېرته کړه . کاکا عبید ددروازې خوا کې پروت و . هغه

مې و خوځاوه . دانکل انکل (کاکا ، کاکا) غږ مې پرې وکړ . خو

په هغه کې ساه نه وه . بيا مې هم و خوځاوه . غږ يې نه خاته .

وروله کوټې راووتم و بوگنيدم . اوبيا مې دوارد مشر داکتر ته

خبر ورکړ چې . .

-نو دهغه اقارب راغلل . ؟

نه هيڅوک هغوی . ځان ناخبره و اچاوه . هيڅوک را نه غلل . زوی

لور ، او ميرمن يې هم تراوسه لا منتظر يو چې څوک به يې پوښتنه

وڪري دلته بي يوه جوڙه زاره ڪالي عينڪي اوزاره بوتان په دي
پلاستيڪ خلطه ڪي پاتي دي دهغه يوه ننبه ده ،چي ڪه شوڪ
راشي ور به بي ڪرم .
- نومري بي؟
- دهغه مري مو ڪونسل (بناروالي) ته وسپاره او ڪونسل بي
بندوبست وڪر .
په خواهشيني د نرسې له خوا را ليري شوم . دا وار مي بيلونه
اود ڪا ڪا قرباني هم له ياده ووتله . او يوازي د ڪونسل په فڪر ڪي
شوم -

۲۳ نومبر ۲۰۰۸ . ڪال لندن -

سري منگولې

هغه په کړوپه ملا له څوکۍ پاڅیده او د کوتې له کړکۍ يې بهر ته وکتل. اسمان په تورو وريځو اخیږو. د مني باد د شمال له لوري د مني زيړې پانې د بې خاونده رمې په څير د کور په مخ ته په پلي لاره په مخه کړې وې. بيا يې کړکۍ پورې کړه. د باد او يخنۍ په احساس يې وجود و بوگنيد. د څنگلو وينستان يې زيړه شول. خپلې سترگې يې له کړکۍ راواړولې او دمیز له سره يې خپلې سترگې راواخيستې او بيا په څوکۍ کښيناست.

له ځانه سره په خبرو شو ۰ دا څه وشول؟ هيڅوک داسې نه کوي. ما نو ولې داسې کار وکړ؟ ما خو لوی جنایت وکړ. ما خونه غوښتل جنایت وکړم. اوس څه وکړم؟ اه زه اوس څه خاورې پر سر باد کړم. بيا له خپله ځانه سره دليونې په څير په خبرو شو اوله لېرام وروسته د پوهنځي دوخت او د خپلې زده کړې د دوران شيبې يې په ذهن کې را ژوندی شوي !

***

يوه ورځ استاد درس ورکاوه چې د ټولگي د دروازې د يوه اړخ ته
 څوک ودرید. او د لاس په خوځولو پې جاويد ته اشاره وکړه. خو
 جاويد نه شوای کولی چې د استاد له اجازې پرته پاڅيږي. بهر
 هلک لږ څه نور هم تم شو. استاد د جاويد په نارامۍ لږ څه
 شکمن شو. استاد مخ توري تختې ته واپراوه او ځان يې د لکچر
 په پاتې برخه مشغول کړ. جاويد په خپل ځای کې ناست او په وار
 وار يې ساعت ته کتل. د سات خلاصیدو ته لس منټه پاتې و.
 خو سات ډير اوږد شو. لس لکه شل اولکه دیرش منټه شو. خو
 استاد د جاويد په نارامۍ پوه شو او د سترگو په کتو يې ورته
 دو تلو اجازت ورکړ چې له ټولگي بهر شي. هغه له ټولگي ووت
 . انور د دهلیز په بر سر کې ولاړ و دهغه ملگری و چې نوی اوتازه
 له کلي راغلی و. په چابکو قدمونو د زمي لور ته ورغی اوله
 روغې وروسته انور له جيبه يو پاکټ راوويست. جاويد ته يې
 ورکړ. له لږو خبرو، احوال او جوړ په خیر وروسته دواړه سره جلا
 شول. جاويد اوترو. له ځانه سره وبوگنيد: په کاغذ کې به څه
 وي؟ ژر يې بايد ولولم. ارومرو چې کوم بڼه زيری به وي؟ ارومرو
 چې بڼه زيری دی. زه سهار هم له خوبه په خوشالی راپاڅيدم.
 اکرمې بڼه وو.

هغه له دهليزه ووت. ليري د ديوال شاته تير شو ، ديوال ته په تكيه سره كښينا ست . خپل درسي كتابونه يې په غير كې سم كړل او بيا يې له جيبه هماغه كاغذ راوويست . موريې ورته كوچنې كاغذ راليري و . له دوعا و سلام ، ددوعاگانو اودښې ورځې دليوالتيا له څرگندولو ورسته يې ورته يو زيري وركړي و :

((په خواشيني دررته وايم چې بيا هم خدای تاته يوه لور دركړه . دخدای راكړه ده . مور ډير ليوال و چې زوی به دي وشي خو دا هم شكر دی . روغتيا يې ښه ده)) . جاويد د كرنو په لوستلو حيران شو . دمور ذهنيت ته او خپلو هيلو ته فكرونو په مخه واخيست ..

هسې خو هم په كليو كې دلور اوزوی د پيدا ايښت پر مهال په كورنيو كې د ماشومانو په هر كلي كې ډير توپير وي . كله چې هلک وزيري نو كور خوشاليو پر سر اخيستی وي . او چې نجلۍ وزيري نو بيا نه خو څوك دمور په كيسه كې وي اونه هم د ماشوم

جاويد لږه شيبه د فكرونو په سمندر كې ډوب شو خپله زده كړه او ماحول ورته ودرید. نه ! نه ((زما مور په سمه نه ده ! زه به خپله لور ډيره ښه وروزم . هغه به ډاكثره ښوونكې او يا انجنيره شي ! هغه به ښې زده كړې وكړي . هغه به هيڅكله د يوې كليوالې په

توگه چي يوازي دکور بنسخه وي پاتي نه شي. لور اوزوی ماته
هيخ توپير نه لري. نه! نه! زما مور په حقه نه ده!!

دهغه ذهن او فکر ټول له همدی خبرو جوړ و. لکه درمو شپول
بي له ذهنه دا جگړه را چاپيره وه. هغه له خانه سره په کلک بحث
اخته و. دغه ناندري، دهغه او دهغه د ذهن ترمنځ روانې وې. سره
له دې چې په با خبره او شعوري توگه هغه دمور له خبرو سره جدې
ناپخلاينه غوښته. خو د جاويد د فکر ريښې هم په سنت او دود
کې وې او دهغه دلا شعور څخه هم ددود يرغل دوام درلود.

جاويد يو وار بيا شاوخوا ته پام وکړ. خان بي راسم کړ. راپورته
شو. له يوې دروني شخړې سره راپورته شو. داسې چې دود
اوسنت له يوې خوا او دهغه شعور له بلې خوا ديو بل په وړاندي
سنگرونه نيولي وې.

يوه شيبه وروسته دديوال له څنگه راپاڅيد، بيرته د ټولگي په
لور روان شو. ټولگي ته ننووت. بل استاد درس پيل کړي و.
او په خپله څوکۍ کښيناست.

***

دکړۍ له بندولو وروسته بيا په کټ کې ستونې ستاغ پريووت.
له کوټې بهر يخ او ساړه باد چنگاری کاوه. بيا راپورته شو. زړه

بي صبر نه شو. کړکۍ يې خلاصه کړه. سريي کور کړ. کښته پورته يې وکتل. هيڅ څوک کښته او پورته نه برينسيدل. لا حول يې له ځان سره وويل. بهر خو هيڅ څوک نشته ولې څوک نه راځي؟ ولې اوس زما پوښتنه څوک نه کوي؟ ولې اوولې؟

بيا يې په لږ زيدلو گوتو قلم ته لاس کړ. کتابچه يې بيرته کړه. غوښتل يې يو څه وليکي

په وجود کې يې دننه پټا او مرموز ځواک پر هغه فشار راووست اوله ځانه سره يې وويل:

تا څه وکړه؟ چې څه دې کړي وي هماغه وليکه! رښتيا وليکه. بيا يې پر سترگو توره پرده راغله اوله ځانه سره په يوه ناپايه تصور کې ډوب شو.

***

ورانگه ان له کوچنيوالي او د خاپوړو له وخته هونښياره اوزيرکه وه. په ډيره لږه خبره پوهيده. دپلار او مور دواړو له پاره تل دبري اونيکمرغۍ نښه وه. دواړو غوښتل چې ورانگه ښه سبق ووايي

‘ښوونکي شي، ډاکټره شي. او که خدای کول ډیر څه به زده کړي.

په ښوونځي کې شامله شوه. له ډیرې ویرې او ترهې به تل یو بل چاله لاسه نیولې او ټولگي ته به یې بیوله. تر ډیره وخته یې نه شول کولای یوازې ټولگي ته ولاړه شي.

یوه ورځ په یوه کورني محفل کې چې ساز او سندرو فضا توده کړې وه. ورو وړاندې شوه. لومړۍ یې دارموني پر دو ته وکتل او بیا یې د هنرمند خولې ته وکتل. هغه لاکوچنی وه خو کله چې د سندر غاړې میړمن پام شو هغې شونډې رپولې او سندره یې زمزمه کوله. سندر غاړې ورته اشارت وکړ. او بیا یې ورته وویل: ښه ووايه.

هغې د سندر غاړې سره دا سندره پیل کړه.

مسته ملنگه دې کړم ژوند پورې تنگه دي کړم.....

په کوټه کې ناست خلک هک حیران شول. هغې په داسې انداز سره د سندرې سرتاو کړلکه چې په شپو شپو یې تمرین کړي وي. دوړانگي د سندرو ویلو استعداد ټول ناست کسان هک پک کړل. خوله هغه وروسته یې مور و پلار تل دسترگو لاندې څارله

اودرسونو ته يې متوجه کوله. هغې دومره درس نه وايه خو په ټولگې کې يې له هر چا زياتې نمرې اخيستې. هغې له هنر سره بې شانه زياته مينه درلوده. تل به دراديو درامواو سندرو ته فکر وړې وه.

په رالويدلو سره يې هڅه وکړه دراديو لاره ونيسي، د تياتر او هنر لاره ونيسي. د فلم لاره خپله کړې. خو پلار يې نه غوښتل چې لور يې هنرمنده شي. ځکه هنرمند کيدل د هغوی په چم گاونډ کې منع اوله دوده وتلی کار و. د هغې دکورنۍ ريښې په دود او سنت کې وې، نه يې شول کولای د دغه جال څخه ځان وژغوري.

خو دورانگي په راپورته کيدلو اولويدلو سره د هغې کورد نوي او عصري زده کړو او کليوالي ذهنيت ترمنځ د ټکر ميدان وگرځيد. پلار يې تل دکلي کور، پلار، مور، نيکه او قوم کيسه کوله خو دورانگي له پاره دا خبرې څه نا اشنا افسانې بريښيدې، او پر هغو يې سر نه خوړولو. هغې هغه څه چې په خپل نسل کې يې ليدل دخپل اکرو عادت جز گرځاوه. د هغې اود کورنې ترمنځ جگړې کلونه دوام وکړ. دا لکه دناپيژندل شوي هنرمند د سراسري شهرت خاونده شوه. هغه ورځ په ياد ورغله چې له پلار سره يې په دې باب دليل وايه:

- لوري پښتنواله بنځو ته د سندر و او په فلم کې دکار اجازه نه ورکوي

- پلار جانہ. پښتنوالي ته سلام. خو زمزده کړه زما پانگه ده ،
اوزه بايد دزده کړې نه گټه واخلم. زه کوم بد کار نه کوم. زه يې
خلکو ته بنايم چې په بنځو کې دمير و نو په پرتله ډير څه شته چې
کولی يې شي

- داسمه ده. خو زما د پلار نيکه شمله به څنگه شي ؟

- پلاره بنځه هم انسان دی ، حق لري. که دا حق لري چې ماشوم
لويوي. نو دا حق هم ورکړه چې ماشوم ته په لاره باندي د تللو زده
کړه او په خلکو کې دناستې ولاړې له پاره هم څه وروښايي .

-- ددې يې پرتا څه ؟

- ديو انسان په خير دنده لرم چې خپل نقش ولرم. خلک
بايد وپوهيږي چې بنځه هم وس لری او د سترو کارونو د کولو
جوگه کيدای شي.

- گوره دود او دستور به څنگه شي او خلک به څه ووايي
چې د زمانخان لور او دفتح خان لمسی او د خانانو کهول اوس په
ډم توب لاس پوري کړي دی .

- پلاره ! دا خبره ډيره اوږده ده . په دې کې شرم نشته .
پښتانه نارينه په او جره کې پخپله سندرې وایي . خانان يې

دنورو له سندرو ویلو خوند اخلي خو پخپله یې نه وایې ، دهغوئ
هنر خوښیږي خو پخپله یې زده کړي ته نه ورنږدې کیږي ، دا
ځکه چې هغو دخپل ذوق او عاطفي سره هم دروغ وایې ،
اوصادق نه دي اوچې صادق نه دی نوزه به څه ووايم دخلکو
خبري ماته دهنر په وړاندې .....

***

جاوید په کت کې په ډډه واوښت. دپښو لاندې تلو یې سستي
وکړه یو وار یې په ځغلند نظر دورانگې دژوندانه دماشو متوب
اوځوانۍ شیبې له پامه تیرې کړې. هغه شیبه په یاد ورغله چې
کله به یې کتاب لوست ، نو ماشومه به یې کلکه دکت پښې پورې
وتړله. اویا یې هغه دسندرو شیبه ذهن ته ورتداعي شوه.
اویا یې په غوږونو کې دهغې چیغو اوژراوو داوښکو نیزونو
ځای ونيو.

پلار جانه ! لږه ما په همدې کوټه کې پریرده ما یوه شیبه ساه
ویستلو ته پریرده زه چیرته نه ځم. زه همدلته له تاسره پاتې کیږم.
ما دپلار او مور له مینې مه بې برخې کوه. ما له ځانه مه شړی. ما
له دې کوره مه باسه. هنر گناه نه ده. کار کول جرم نه دی. زه انسانه
یم. او زما انسانیت، ازادی له دود نه مه قربانی کوه.

--نه ! نه ! ددې کور د پریښدو نه یې تا سنت او دود تر پښو
لاندې کړې دی . تا هر څه په لغته وهلي دي . ته زما څه نه یې .

اوبیا هغه لکه یو کلنه ماشومه په پښو کې ورپر یوتله . کوچنۍ
شوه دومره کوچنۍ چې دریدلای نه شوه او د خاپوړو په وسیله
د کټ بازو ته ودریده . بیا یې هم زاری وکړې . زه نه ځم مال ه دې
ځایه مه شړې . پر ما رحم وکړئ .

له مټ نه یې و نیوله . سپکه په لاس کې را پورته شوه . بهر گوزار
شوه . او بیا لکه یو عظیم انسان په لوړ قامت ودریده . په کټ کټ
یې ((لکه لیونۍ چې پخپله ماضی خاندی او یا خپل مستقبل له
یاده باسي فکر پری نه کوي یا داسی لکه چې د تیر او راتلونکي
زمانې نښلونه سره پریکوي او په کټ کټ خندا لکه لیونۍ
وايي : زه نه مرم . خو ته اوس دخپل جنایت سره ملگری گرځه !
ستا دخبرو اوستا دمشورو ملگری ستا جنایت اوستا بې
رحمي)) .

****

جاوید سر را پورته کوي اوله ځانه سره وایې . اخ دا څه وشول ؟

ما خو دنورو پورې خندل. زه ولې داسې دداسې جنایت جوگه شم
. دا خو انسانیت نه دی. ما خو نه غوښتل چې جنایت وکړم. ولې
اوس زما لاسونه سره شول. ناخاپه لاسونو ته گوري. خپل
لاسونه سره وینې. داسې چې وینې ترې خاڅي. اوله ځانه سره
وايې:

. گوره دا خو زما دوینو بوی دی. دا خو زما زړه دی. زما دزړه
وینې دي. دا ولې؟ هغه په خپل ټول ځان درد احساسوي اوله
ځانه سره وايې:

دا خو ما ځان وژلې دی او د ځان وژنه خو گناه ده. نو ولې ما ځان
وژلی دی؟. په چیغو وايې: ای خلکو ما مه خښوئ، ما گناه کړې
ده. زه نوره بله د دنیا هم نه لرم. زما ځای په ځمکه کې نشته. ما
گناه کړې ده. ما ځان وژلی دی. ما خپل زړه له خپل ټپه نه
راویستلی دی او ددی تاسو ته یې ښایم. ددی دا وگورئ
دا. دا.. هان... دغه دی. اویا سرد سوک په ښوولو همداسې
پر مخې په ځمکه لوییرې. !!!

۱۰۸-۱۴ لندن

ترهه په تنونو کې

زه چې ماشوم وم له مارانو به ویریدم - له لږمانانو به ویریدم
اوبیا چې لږ په خبره پوه شوم نو په هوجره کې به مې د مشرانو
کیسو ته ښه پوره غوږ اېښی وو - دهغو خبرې به مې اوریدلې -
چې کومه کیسه به په کې دډار او ترهې وه نو ځان به مې راټول کړ -
ښه به کوچنی شوم - غونۍ به مې زیر شو - او په خوله کې به مې
لاړې هم وچې شوي -

کله چې به زموږ په هوجره کې دکوم کیسه مار شپه شوه نو گرد
گرد به ترې تاویدم او دهغه شیبې په انتظار به ووم چې کله به
کیسه پیل کوي - زما کاکا دې خدای وبخښې هغه به دخپل
عسکري خدمت اودا چې خپل ټولې مشريې ((خدای خبر)) په
خپیره وهلې وو کیسه په دوه ساعتونو کې خلاصوله - درښتیا
اونه رښتیا نه یې خدای خبر وو - خودډار په کیسو کې به یې ځان
ډېر باتور او زړه ورنښوده - په اول سر کې به مې دهغه دزپورتوب
نه خوند اخیست ، خو اوس پوهیږم چې هغه هم خپله ویره په دې
لاپو کې پټوله -

رښتیا خبره مې دترهې اوډار کوله - کله چې به مشرانو کیسې
کولې نو داسې کیسې به وې چې گوره فلانې چې له غره نه

راروان شو ، نو په لاره کې پرې توره شپه شوه او په تورتم کې پرې بلا وربرابره شوه - يا دا چې زمونږ د کلي شين گل کاکا چې يوه شپه بيل په اوږه وو او په پتو يې اوبه سمې کړې وې ، نو په هديره برابر شو يوه بنځه يې وليده چې د يوه تازه مړي قبر يې کيندلی او دهغه په گيډه اوږه اغړي ، هغه يعنې شين گل کاکا بيا هغه بنځه چې په بلا بدلیدله د شاه له خوا له کوڅيو نيولې او توبه گاره کړې وه - دا کيسه چې به مې واوريده نو په زړه کې به مې ووېل : يره که شين گل کاکا په کلي کې نه وي ، نو مونږ به څه کوو؟

داسې کيسې هم وې چې کله بازمير شپون په توره شپه گډې کلا ته راوستلې نو په لاره کې له بلا سره مخامخ شو دهغه په ولي يې لاس کينښود او همالته يې زړه ودرید - دې ډول ټولو کيسو به زه هم اوتر کړم - حيران به شوم او په کلي کې به مې د زړو او باتورو کسانو سره مينه پيدا شوه او بيا به مې داسې وانگيرله چې کاشکې زه هم داسې زړور وای چې له بلا گانو مې خلک ژغورلي وای -

بڼه لا دا چې يو وخت ماشوم ووم چې پلار به مې دلويي کلا دروازې ته د دوښمنانو له ډاره غټ کلف اچاوه او کيلي به يې دکوټې په ستنه کې زورندوله - مور مې په هغه شپه څو واري

مانبام مهال له کوتي ووتله اوبيا رانوتله اوهمدا يي ويل چي
خپل زوی ته (زما مشر ورور ته) سودا وړي يم- په ځان يي مانبام
کړ او تراوسه رانغی؟

شپه پخه شوه مور ټول ويده شو- نيمه شپه د دروازي تنبه په کاني
وو هل شوه- پلار مې ژر پاڅيد- مور مې دخدايه خير کي! غږ وکه
-زه هم را ويني شوم له ويړي اوډاره مې خولې کړې وې- هغه
دروازې ته ورغی- دخوک له غږ سره يي ځواب واوريد- مور يو
خپل- بيبي داوازه په پيژندلو سره دروازه بيرته کړه- زمور يو
خپلوان مې دورور سره په ملتيا راغی-

کورته رانوتل- ټول کښينا ستل- زما ورور خبرې نه شوي کولي-
په خوله گونگ شوی وو- خپلوان وويل- د دروازي له درب سره
راوتم چې دی په دروازه کې پروت وو- راپورته مې کړ- تود مې
کړ ژامې يي کړ چيدلې اودادی رامې ووست- دې په لاره کې
ويريدلی وو- ټوپک هم ورسره وو- خو کله چې پر ځان پوه شو
اوپه خبرو راغی ، نو بيا زما ورور کيسه کړه:

زه په توره شپه کې چې سپوږمۍ هم پريوتې وه راروان ووم-
د شاه له خوا د پښو کړپهار شو ، ما پام وکړ- يو سړی مې مخې ته
ودريد- اوبيا اوږود شو ، ډير دنگ شو اوله پاسه يي لاس را
کښته کړ ، غوښتل يي چې زما ستونی خپه کړي زه بيا په ځان پوه

نه شوم يوه غټه چيغه مې له خولې ووتله- اوبيا ددې کاکا دوې
(راغلي خپلوان ته يې اشاره وه) دکلا په مخ کې پريوتم-

دې کيسې هم زما په روح اوروان کې دومره ژوره ناسته او اغيزه
کړې وه چې په خپل تصور به مې دبلا گانو بيلا بيل تصويرونه
اوانخوړونه جوړول- په خوب کې به له بلا گانو په چيغو
راپاڅيدم- ځان به مې خولې خولې وو- او کله خو به مې خوله هم
له ويرې وتلې وه-

مور به مې نورو کليوالو ته کيسه کوله چې زما دزوی په تن
او وينه کې بلا ننوتې ده- دهغه په رگونو کې يې ځای نيولی دی-
نو ځکه ويريدلې وو- هغې به زما دورور کيسه په کراتو او په زور
وزير دکلي بسڅو ته وييله او پلار به مې هم په هوجره کې په شپو
شپو دا کيسه کړه او هغه به هم تاييدوله چې کله بلا دده په مخ
کې پورته شوی او جگه شوې وه نو بيا يې په خپل حکمت سره
زما دزوی په رگونو او وينه کې ځای نيولی وو- يا دهغه په زړه
ناسته وه- دا به يې هم ويل چې او س يې بايد په زيارتونو و
گرځوم چې بلا يې دزړه نه پاڅيري-

کلونه و او بنټل- زه هم ځلمی شوم- شونډه مې توره شوه- زما
دتصور بلا گانې هم ورورو په بدليدو شوې- که پخوا به زما
دتصورتو بلا گانې بېرې تورې اوږدې او دپنجو اوبې رقمه

غابنوں نو سره وي، نو هغو بيا خپل خای زما په تصوراتو کې
 نورو بلاگانو ته پريښود - ما چاته ددې بلاگانو کيسه هم نه شوه
 کولی - داسې نه چې خلک وانگيرې چې گویا زه ډارن يم - زه له
 بلا ډارېرم - نه داسې نه وه - او ما هغه وخت دا فکر کاوه چې يوازې
 زه ډارېرم نور خلک نه ډارېري - دنورو خلکو په ډار مې هډو فکر
 نه کاوه - فکر مې کاوه چې که شين گل کا کا مړ وي نور شين گلان
 به را پورته شوي وي او د بلاگانو کار به يې کړی وي خو نه داسې
 نه وه -

تير کال له کلونو وروسته په خپل کلي برابر شوم - زموږ کلي چې
 دغرونو او ځنگلونو په منځ کې پروت دی - په خپله د پيريانو
 او ديوانو ځاله وه - او ما فکر کاوه چې په خلکو کې به اوس دبلا
 گانو ډار او ويره نه وي - ډير خلک په منځ راغلل - جومات ته ولاړم
 - په ډيرو وگرځيدم - په هوجرو و برابر شوم - په وستلونو کې مې
 خلک وليدل خو دا وار مې ټول غلي او چوپ وليدل - ټولو يو بل
 ته په شک او تردد کتل - يو بل يې څارل داسې نه چې کومه پيښه
 وکړي - ميرمنو او پيغلو د پخوا په خیر په پتيو کې کار نه کولو
 اونه هم پيغلي گودرونو ته راتللي - په کليو کې مې له خلکو
 پوښته وکړه - د شين گل کا کا پوښتنه مې وکړه - يوه بوډا وويل:
 هغه خپل ځان حق ته سپارلی دی - له کومې ورځې چې هغه مړ دی

په خلكو كې ډار او ويره ده - ترهه ده - خلك ډار يري - له خپلو
ځانونو ډار يري - په خپلو هستيو او ژوند ډار يري - له دې وروسته
په دې سوچونو او فكونو كې ډوب شوم چې دا ويره خونو هغه
پخوانۍ - بلاگانې نه دي دا به څه وي ؟

ماته دكلي شپو دپخوا په خير خوند رانه كړ - ما يې شين شويې
ونه ليدل - ما د خلكو پينډې او مستې خنداگانې ، د تماكو
چلمونه او په وستل كې د زلمو اينډې ونه ليدلې - دا ځكه چې
ټولو ويل چې خلك ډار لري يوله بله وير يري -

د ډار او ترهې پيره وريخ ، بې بارانه او توفاني وريخ ، دافت
او بربادۍ وريخ په پاس اسمان او ځمكه باندي پلنه ده - هرڅه
خپل خاصيت له لاسه ور كړي دي - ډار او ترهه په هر ځاى كې
حاضره او ناظره ده -

خو نه داسې نه ده - ډار او ترهې دهر تن او وجود په دننه كې ځاى
نيولى دي - دا ډار او ترهه هغه پخوانۍ او زړه دبلاگانو ډار نه دي
- د بړوو او بنامارانو او ديوانو څخه د خلكو ډار نه دي - بلكې دې
ډار ، اوس په رگونو او وينه كې ځاى نيولى دي - په روان او مغزو
كې يې ځاى نيولى دي -

دکلي په کوڅو ورسميرم - بلی گانې لويدي دي - دخلکورنگونه
زيرې دې - يو دبل په څنگ کې تيريرې خو يو له بله ډاريرې - موټر
اوگاډی ، بايسکل اوهر څه دويرې او ترهې جوگه دي -

اوس کلي ټول ډډار فکر اخیستی - کلیوال وای له کله چې شين
گل کاکا ومړ - دويرې بڼه هم بدله شوه - پخوا به له بلا وو خلک
ډاريدل - خو اوس دهر چا په رگ اوتن کې ويرې ځای نيولی دی -
اوس هغه دماشومانو ويره نشته -

کلیوال وايي ماشومان اوس نه ډاريرې - مړې هم نه ډاريرې -
يوازې هغه کسان په خپل تن او وجود کې ويره لري اودا ويره
دهغو له خپلو وجودونو را پورته کيرې او په هغو باندي فشار
راوړي -

اوس ډار لکه يوه لويه بلا لکه يوه داسې اژدها چې هم يې اسمان
نيولی دی اوهم يې ځمکه اوهم يې خپلي وزرې په ټول کلي
غوړولي دي - له هرڅه زيات په تنونو او دهر چا په وجودونو کې
ډار توپير لري - دهر چا ډار دهغه دتن نه راپورته کيرې دهغه دسر
نه ، دهغه دزړه له وينو اورگونو نه راپورته کيرې - يوازې
ماشومان ، دددې ډار په باب فکر نه کوي ، ليوښان هم فکر نه
کوي او مړې هم په دې کيسه کې نه دي - خو لويان او بالغه کسان

ٲول ددې سٲرې اژدها چې هم دهغو په تن لاسبرې ده او هم دهغو
په تن کې بې ځای نيولې دى سخت په ډار کې دي -

نو ځکه خو اوس بلا لويه شوې، سٲره شوې او پلنه شوې او تر
هرڅه تيره لا دا چې په تنونو کې ننوتې ده - او په ٲول کې بې قبضه
اچولې ده -

لغمان مهٲرلام ۲۰۱۲-۱۰-۱۲

بربوکی

نن بیا ددې ښار اسمان نیم وریخ اونیم شین دی- رښتیا ددې هیواد اسمان همداسې وې- کله چې دکوټې له کړکۍ بهر گورم ، دتنکي پسرلي سور بادرالوخی ، په سرک کې پراته کاغذونه ، خڅلي او خاشاک له ځمکې پورته کوي- خو بیرته یې یا په سرک او یا وروپر ځمکه غورځوي- یو نیم خڅلی او کاغذ پانه ډېره سپکه دبوړبوکی- سره په هوا او بیا له سترگو پناه شي- دامهال ښه ډیره شیبه دباد نڅاه په فکر کې واخیستم -

دکوڅې له برې خوا دکوڅې یو اوسیدونکې په کړوپه ملارا روان دی- دیو برگ سپې پری یې په لاس کې نیولي دی ، کله ورته ناز ورکړي او کله یې هم په ځان پسې راکاږي- دکور مخې ته رارسیري- ښه په څیر دروازی ته گوري- بیا یې له کړکۍ دننه پر ما سترگې لگیږي ښه په څیر او غور سره پر ما سترگې گنډي- سپی هم خوله وازوي- اولکۍ خو ځوې- خوزه پام بلې خواته اړوم- په خپلو چرتونو او فکرونو کې ځان مشغولوم- ناڅاپه له حال نه تنبتم اودماضې په ډېرولیرې وختونو کې ځان مومم-

یو سهار چې مې دکلا په ښی اړخ کې له دېرې لاندې د سیند پر سر په لوبی پتې کې قولبه کوله- زمور دقولبې غوایان ډیر ډنگر

شوي وو - د ژمي سختيو ، وچکالی او قحطۍ وهلي وو -
 د اوربشو دوره هم ډېره کمه وه چې په وچو وانبو مو ورته اچولې
 وای او قولبې کولو متره په کې پیدا شوې وای - ځمکه هم کلکه
 وه ، غوایان په کې چست او چالاک نه شول تللی - نو کله نا کله به
 مې دلبنستي گوزار پرې وکړ - ارومرو چې خوږ به شول او توب به
 یې و اچاوه - دلبنستي د گوزار تداعي به زما مټ و درداوه ژر به یې
 اوس ته راستون کړم ،،

نن چې د گاونډي سپی په ډېر ناز او نخرو سره کله له خاونده
 لیرې او کله هم نږدې ورسره روان شي خو کله چې یې سترگې له
 ما نه واوړي نو اسمان ته وگورم - د اسمان خوځنده وریخ کله خو
 دلمر مخه ونیسي په ټول ماحول توره شپه جوړه کړي او کله هم یو
 ناڅاپه رڼا کړي - لمر ټوله ساحه روښانه او توده کړي او بیا تورتم
 جوړ کړي -

کلونه پخوا چې په خپل کلي کې ووم - هلته زمور د کلي اسمان
 وریخ نه درلوده - په اسمان کې به وریخ نه لیدل کیدله - دلمر په
 راختلو به تودوخه زیاته شوه - هوا به گرمه شوه - رڼا به هم وه او تر
 هغو چې به ما بنام کیدلو همداشان به هرڅه په خوند او مزه روان
 وو - هلته لارویو په ناستو سلام اچولو - هیڅ چا یوبل ته بد بد
 او برنډې نه کتل -

د جنگ په کلونو کې مې پلار ووژل شو - په کليي سخت توفان اودرمیو بلی و شوه - ډېر کسان په کې مړه شول - د بمباریو په اثر کلي له ځمکې سره هوار شول - زموږ د کلي هدیره چې یو څو تنه محدود اولږ شمیر مړې په کې ښخول اوس هغه شان نه ده - اوس ډېره اوږده شوې ده، له یو سر نه تر بله ایله سترگې کار کوي - جنډې هم پرې ډېرې گڼې شوي دي - مور مې په زور زاریو زه له کلي راوویستم - هغه یوازې په کور کې پاتې شوه - زه له کوره په اوږده سفر راووتم -

په هغه سهار هم زموږ د کور پر مخ کې یوه بور بوکی راالوتلي وه - تند او چټک باد ټول گرد او خاورې په هوا کړې وې - کاغذونه خځلي او خاشاک یې په هوا کړي و و په خپله توپۍ مې لاس کینښود - خادر مې په ولو تینګ کړ - یو پیڅکی مې ورته په خوله کې ونيو - زه له کوره راووتلم - په بور بوکی کې ونښتم - لکه چې زه هغه مهال گرباد جگ کړم اویا په ځان ونه پوهیدم چې څه شوم - ”

سپين ږيری په خیر په ما برندی سترگې گنده لې دي - سپی يې هم راته لکی - خوځوي - دکوڅې له بره سره بيا بوږبوکی - رالوزي - په کوڅه کې تاو ييري - سپين ږيري په سترگو لاس ږدي - سترگې پتوي او بيا زه خپل ځان ته گورم چې دبوږبوکی - پر سر دکاغذ او کله هم دخڅلو او خشاکو په خیر تاو یرم - کله مې په ځمکه واچوي او کله بيا هم دسپکې بڼکې په خیر په هوا شم - هلته ليري گوزار شم -

باد په ترات په کوڅه کې تاو ييري - چنگاری او فرياد کوي - سپين ږيري کله شاته وگوري او کله هم خپل سپی ته ناز ورکړي - يوازي زه يم چې هم په خڅلو او خشاکو کې ځان وينم او کله دنورو په سترگو کې وينم چې دبادونو او بوږبوکیو له چنگاري سره په هوا يم - ديوه خڅلي په توگه ديو باطله کاغذ په توگه په هوا يم - او همدا سې په کوڅه کې بلکې دزمان او وختونو په کوڅو کې ورکيرم -

اوس له هغو شيبو کلونه تير دي - لسيزې واو بنسټې ، پيري به هم اوړي - خوزه به بيا دمور لیده ونه کړم - کله ناکله مور په خوب کې راځي - داسې چې له کلونو راهيسې پر يوه ځای دپلار قبر ته ناسته ده - هماغه قبر ته چې شناختې يې په ځمکه هواري شوي

دي- ورسره په خبرو خبرو يم-ولي کورته نه ځي؟ دلته ساره
بادونه دي- يځني ده- سور لمردی- باد او توفان دی- دپلار خو
ډپر کلونه وشول چې مړدی ته څه کورته درومه-

خو ناڅاپه مې لمسې مخې ته دريري راته وايي زمورکلی چپرې
دی؟- ما کله خپل کلي ته بيايي؟

خوزه هغه ته بور بوکی- نه شم سپینولی -

۱۹می ۲۰۱۲کال

زمون برک سپی

ابله ورخ مې په سیمه بیزار خبر کي د ((په زړه پورې خبرونه)) تر سرلیک لاندې ولوستل:

((میرمن جا کي سمیت چي یوه بډایه او دډېرو شتو او هستی-خاونده ده- څه موده دمخه محکمې ته ولاړه- هلته یې په محکمه کي داسې سند جوړ کړ چي زما نیمه هستي او جایداد زما د برک سپي (جورج) پورې تعلق لري- جورج زما په شتو کي شریک دی-)) دا خبر ماته هم په زړه پورې وو- خوزه یې نه یوازې له ځانه سره په فکر کي واخیستم بلکي زما د ذهن کرونده یې نوره لاسپسي ژوره راوسپړله او دخپل برک سپي یادون یې راته یو واریا په ذهن کي ژوندی کړ-

***

کلونه وړاندې هغه ته چا په ډوډۍ کي ستنې ورکړې وې- دوه ورځې په پرله پسې توگه وټوخید- اوبیا په ډیر عذاب چي اواز یې له ستوني په سختۍ راوتلو، تر سهاره ساه ورکړې وه- کلي ته خیرمه ویا له کي چي اوبه یې نه درلودې مړ پروت وو- لارویو چي لیدلو، سره له دې چي ددې سپي له لاسه په لاره په زغرده نه شول تللی خو بیا هم دهغه په زړورتیا او وفاداری یې افسوس

کاوه - هر چا به زموږ دبرگ سپي وفاداري او په مال ديره اوپتتو
 باندې پام ساتل ستايل - پرديو ته يې ددې مجال نه ورکاوه چې
 د کلا خوا ته دېرې ته د فصلونو ته هسې کاره وگوري - خو هغه
 چا د کينې له مخې وواژه - ستنې يې ورته په ډوډۍ کې ورکړې
 وې - ستنې يې په ستونې کې نښتې وې - اواز يې نه شور او تلې
 اوله هماغې و مړ او بيا په وچه و ياله کې دهغه مړی پيدا شو -

زموږ په ټول مالت کې همدا يکې يو سپي وو - زما يې
 کوچنيوالی نه يادېرې - خو اوريدلي مې وو چې هغه دېر کوچنی
 وو . د کوچيانو د کيرديو په کلي کې پاتې شوی وو - د کاکاله
 خولې کيسه مې په ياد ده چې ويل يې :

يو سهار لمر خاته د کيرديو کلي ته پر لاره ووم - يو اواز مې تر
 غوږو شو - يو کوچنی کوکري چنگل زما پرې پام شو ديوې
 ډبرې څنگ ته پروت وو - ماته يې د زاريو اونا علاجی په سترگه
 وکتل لکه چې نوره متره په کې نه وه - يوازې پروت وو - د کيرديو
 ټول کسان ترې تللي وو - کيردی ټولې پورته شوی وې - څاروي
 هم تللي وو - د چرگانو هم پته نه برينيده - په ليدو مې زړه لوی کړ
 - کوکری مې په غيږ کې را پورته کړ - کورته مې راوړ ، موږ مې
 کړ او به مې ورته ورکړې -))

زمور ادي چې اوس د بڅبنني ده- يوه ورځ يې مور ټول ماشومان
کښينولو او په نصيحتونو يې پيل وکړ- ويل يې:

گورئ بچو ، چې سپي درنه ازار نه شي- په لښته يې ونه وهی- په
زور يې ونه چنگوی ، اوداسې نور- مور به تری پوښتنه وکړه ولي
سپي خو سپي دی- سپي خو خلک خوری ، داړي يې- سپي
خلکو ته خوله اچوي- او خلک زوروي-

خو زما خبره واورئ چې ټول سپي داسې نه وي- يونيم د مرتبې
خاوند هم وي- پخوانو ويلي دي چې کله ناکله يو ښه اونیک
سړي چې له دې نړۍ سترگې پټې کړي اولار شي نور روح يې په
يوه حيوان کې راژوندي کيږي- نيک سړی چې په خپل عمر
او وخت کې دخداي لوی نيک او عابد تير شوی وي ، روح يې
ابدي پاتې کيږي- داسې مې هم اوريدلي دي چې په راتلونکې
کې دهغه روح په سپي او يا بل حيوان کې ننوزي ، هغه خبرې نه
شي کولې خو زمور د ټولو اعمال څاري نو ځکه خو وایم چې دا
کوچنی سپی چې اوس زمور کورته راغلی دی دا هم ماته بې څه
نه ښکاري- بې څه نه مالوميرې- ارو مرو چې په ده کې هم يو
کمال شته- دا وگورئ ، چې دده په راتلو سره چې کله دې کورته
راغلی دی زمور په کور کې ارامه ارامي راغله- ستا سو پلار په
لوی درد اوناړوغۍ اخته وو يو دم جوړ شو- په کور کې خوشالي

راغله اوبله داچې نه گورئ چې دى يوازې هلته پروت دى - دا هم معجزه ده - كيداى شي دا بل داسې كوم موجود وي چې دسپي په شكل هلته پيدا شوي وي - نو ترې ځان به ساتئ :-

هغه ورځ زه دادي همدې خبرو پر سر واخيستم سوال راته پيدا شو چې څنگه سپې كې دانسان روح ننوزي او يو نيك انسان دسپي په څيره كې را برسیره كيږي - همدې فكر په شپو شپوزه خوب ته نه پرېښودم ، تل به ددې خيال او مفكورې يو تصور او تجسم له ما سره په ذهن كې وو - لا به همداسې زما په خيالونو كې غزیده - په خوبونو كې به مې لیده چې څرنگه دسپي او ديو حيوان روح زما په تن او رگونو كې را ننوزي - سپې مې په وجود كې غاږي ، ځناور زما په لاسونو او پښو عمل كوي - او كله خوبه دا خبره نوره هم راته په فكر كې عامه شوه - دبدو رډو والا سپي او په مجموع كې انسان به راته سپي په ذهن كې ودراره ، قاتل او بې رحمه به راته په مخ كې ځناور شو - او بيا به ډېر داسې عيني او مجسم كیده لكه چې زما دسترگو په وړاندې چې ديو څيروونكى حيوان روح ديوه انسان په رگونو او پوستكي كې ننوزي - او دهغه له گريوانه سر راوباسي - نور زوروي ، نور داري - كله به بيا ځان ته او خپل دننه ((درون)) ته راوگرځيدم - دنورو په وړاندې به راته خپله بې ارزښتي را جوتنه شوه او دهغو

لږه بې پروايي بس وه چې خپل موقعيت د حيوان په وجود کې
پيدا کړم -

دې اوداسې نورو انديبننو پسې پر سر واخيستم - فکرونو يوږم
- اوبيا دې خبرې هم په انديبننه کې واچولم چې انسانان هم يو بل
داړي يو بل زوروي - يوبل وژني - په دې اړه فکر کول راته لږ څه
نور هم په زړه پورې شول - سمه ده چې په انسان کې دوه گونې
طبعيت موجود دی - انساني او --- اوبيا مې ورو ځان ته فکر شو
- زه هم کله نا کله د تنفر وړ گرځم - دخپل ځان له خوا دخپل ماحول
له خوا اودخپلو نږدې کسانو له خوا - خو کله بيا نه - کيدای شي
چې داسې وي - په ما کې به هم ديو حيوان روح ځای شوی وي
اوپا ديو بل انسان - هغه به اوس زما په وجود کې ژوند ته دوام
ورکوي - په همدې خيالونو کې به ويده شوم - په خوب کې به هم
دځانه دنفرت او کرکې احساس پياوړی شو - سپی به مې غوره
وباله - ژوند !!

کوم ساده ويلې دي چې ((ژوند)) بنکلی دی - ژوند ---- دی - ژوند
دهيلو اواميدونو هديره دنيمگرو او نه پوره کيدونکو ارزوگانو
يو عبث او بې مانا ډيپو - نوهڅې او تلا شونه ټول او ټول د سپي له
يوه غپ سره -----

***

خو پرون چي مي دميرمن جاكي سميت دسپي دارزنت خبر په
ورخ پانه كي ولوست - دژوندانه دبهير په يوه خنده كي مي
دميرمن سميت سخاوت ته پام شو - بيا مي دخپل برگ سپي
داستان په ذهن كي دبربنا دخرپكي په توگه لاره وويسته - دخپل
برگ سپي له ناخوالو ډك مرگ وځنگولم - بيا په دې خبره كي
غرگ شوم چي بنه نو زما ، نو زموږ خپل موقعيت او ځاي چيري
دي ؟

دې خبرو په وار وار له داسي انجري فكري ماشورې سره مخامخ
كړم چي ټوله ورځ به له سهاره ترمانامه ، په لاره او په كور كي ، په
بناري سرويس او په پلي لاره كي به مي خلك په دوه څيرو كي
ليدل - هم دسپي او هم دانسان او دانسان سپي - ځينو به چي خوله
اچوله او دځينو به چي له دې كاره ډډه كوله - په يوه انسان كي
دسپي دروح ځاييدنه او په سپي كي دانسان دروح اونيك سري
دارواح ځاييدل -؟؟؟

همداسي به راته دفكر كولو دايره غتيدله - كله به دميرمن
سميت دسپي بزرگي ته فكريوورم او كله به دكوچنيوالي
ددوران دخپل برگ سپي په بدمرغه مرگ اوله هغه راولاړ شويو
تصوراتو خواشيني شوم - دواړو پيښو دسپي او انسان ، انسان

اوسپي اويا انسان سڀي اندي په ننگښو باندي د سميت سڀي
کيسې نورې درندي ډبرې هم ايښودلې -

کله به خپل ماحول ته او کله به خپلې اوږدې خو لنډې ماضي ته
ځير شوم ، په خپل ماحول کې به مې ځان نور هم دخپل برگ سڀي
سره يو شان خو دميرمن سميت له سڀي سره په واټن کې پيدا کړ
- د ژوند مندو تررو ته هڅو او هيلو ته چې ارزښت يې په يوه کنده
کې دخپل برگ سڀي په څير په لويديو سره پای ته رسيري - د ژوند
د پوې مقطع او يوه لنډ واټن خبره ده چې بس زړه پرې خوشاله
اود موجودو ستونزو څخه د تينستي له پاره ترې روانې انډول
جوړوو - اوبيا به مې دې انديښنې په ذهن کې ځای ونيو چې
دامور نه يو - دا زه او ته نه يو بلکې نور دې چې هم د برگ سڀي
او هم د جورج له پاره موقعيت او ارزښت ټاکي - اوزمور کيسه دې
ته ورته ده ----

يوه دراز خبره ...

سرتيري په ډيره کراره د دفتر د دروازي د پرې ته د لاس په گوته درې ټکه ورکړل- د دروازي له نيمکښو کېدلو سره ډگروال گل بت هم د دفتر د راډيو غوږۍ کينې خواته تاو او ورو کړه- سرتيري را ننوت- رسم تعظيم يې پر خای کړ- گل بت يوازي سترگې پورته کړې ! په سرتيري يې وگنډلې او دسترگو په اشاره يې وپوښتلو:!

- صيب يو بوډا راغلی دی وايي د صمد پلار يم - !

- ورته ووايه چې راشه ! اوبيا يې سترگې کښته واچولې اوله خانه سره يې خو واري تکرار کړه- شهيد صمد !!!

هغه هم --- !

”په درنگ سات کې يې دخو شپو دمخه د واده محفل په ذهن کې غزونې وکړې- صمد د اتن په سر کې دی- د ډهل له ترنگ او شرنګ سره د دفاع او حملې کړاو اجرا کوي- په ونه دنگ متهور ځلمی دی- د واده د محفل ټول گډون کوونکي د اتن چيانو تاویدل او حرکات خاري-

صمد له بله هر وخته نن ډير مست او بنكلي برينبي - داتن پر سر
کې روان دی - داتن دجهې لاربنسوونه کوي - او په دې ډول دواده
محفل تود ساتي - »

بوډا په کړوپه ملا په دروازه کې را دننه کيږي - يو وار مخامخ
خوکی - ته گوري مخ اړوي ډگروال گل بت ويني - ډگروال له خپله
خاڼه ولاړيږي - دمیز له شاه را ووځي - له بوډا سره خوله په خوله
مخ په مخ دريږي - دبوډا سترگي ډکيږي او ازي په ستوني کې
زندۍ کيږي - دگل بت هم خوله وچيږي - دخبرو مجال يې ورکيږي
- ټټري پر سپري - خوناخاڼه بوډا په غير کې نيسي او ورته
وايي:

-بابا دخداي رضا ده - دازمور دټولو حال دی شوک دمخه
او شوک وروسته - مور ټول ددې لاري لارويان يو - او دصمد په
قدمونو پل ږدو -

بوډا په خوکی - کښينوي او همدومره ورته وايي حوصله دې
جوړه کړه - دا اوبه گوت کړه چې ستونې دې لوند شي - داوبو
گيلاس ورکوي - ډگروال بيرته په خپله خوکی - کښيني - سکوت
بيا په دفتر خپل راج چلوي - ددفتر په مخامخ ديوال کې دکړکی -
له منځه دشنه اسمان پراخ دهليز ويني چې وريځې په کې په منډه

اوځغاسته دي - له کړکۍ لاندې په اوږده غځيدلې څوکۍ بوډا
ناست او فکرونو په مخه کړی دی .

»بيا يې ناڅاپه دوریځو په انځورونو کې د صمد د څو شپې
دمخه دمست اتن حرکات را ژوندي کيږي - هر يو وايي - او ه -
صمد ځان خولې خولې کړ - د صمد دورور واده دی - په خوشالی -
او مستۍ نه پوهيږي - موري يې له ورايه راځي - په درنو قدمونو
رانږدي کيږي او په صمد د لسگونو نوټونو بڼدل شيندي -
همدومره وايي دادې ستا د سر خيرات وي - او بيرته خپل ځای ته
ستنيږي - د صمد ناوي هم په بنځو کې سر را پورته کوي وياړي
او د صمد په اتن غاړه هسکه نيسي - خو صمد سرتيري دی - څنې
نه لري - اوله قطعې څخه يوازې دنن شپې واده له پاره راغلی دی
» -

گل بت غاړه صافه کړه ! دخبرو کولو له پاره يې ستونی لوند کړ -

-بنه کا کا ! چرت مه خرابوه زه پوهيږم ستا زړه سوری دی - زما هم
در سره سوری دی - صمد ستا زوی او زما ملگری وو - زما تورزن
ملگری - هغه له ما سره سرتيري نه بلکې زما د قوماندی شريک
وو مور يو ځای وو - زه به درته يو راز ووایم خو له ځانه سره به يې
ساتې چې په عمر کې دې له خولې ونه ووځي -

بوډا حيرانيزي - هر څه يې له ډاډه ووځي ډگروال ته نور هم ځير
کيري - همدومره وايي - ډاډه اوسه -

ډگروال بيا ټينگار کوي - ((گوره! چي خپل راز درته ووايم فکر
کوم ديوه پښتون په ځير به دې زړه اوبه وڅښي - اود صمد غم به
دې لږڅه له اوږو سپک شي -))

بوډا د تايد له پاره همدومره وويل: مور ټول د مرگ په لاره روان
يو خو دهغه کوچني ماشومان مې ځوروي - اوبيا يې ستوني
ډډيري -

گل بت بيا د بوډا د پټکي ولونو ته ځير کيري - اوبسکي يې
د سپينې زيرې په تارونو کې لارې کوي او کښته را رغړي -

©©©

گل بت بيا د جگړې ډگر ته ولاړ - پر هغه سهار يې ډېر ځله صمد ته
وويل: هلکه ته عملياتو ته مه درومه - تا دواډه شپه په وينه تيره
کړې ده - خوب دې نه دی کړی - په واده کې د اتونو له وجهې
سترې ستومانه يې - ځواب دې زه وایم - خو صمد کله صبر يري؟ -

»نه قوماندان صيب! زه تا يوازې نه پريږدم - ماته په کور کې
ناسته خوند نه را کوي - زه ارومرو درسره ځم - دکابل په شمال کې

دشکردرې په سيمه کې په يوه ليرې غره ته خيرمه کلي په شاوخوا کې د قطعي سرتيري خواره واره ول-د بهرنیو په اصطلاح دوستانو سرتيري هم خواره ول- غنمو خيد کړی او تر زنگنو پورې راپورته شوي وو- ونو هم پانوه ته ځانونه جوړ کړي ول- ځينې سرتيري ليري ليري په ويالو او پتيو کې خواره پراته ول-

د غره له برې ترې يو نيم ډز او ريډل کيرې- بهرني په اصطلاح «دوست سرتيري» هم منتظر ول- يو شمير پتيو چې خنډي ديوالونه ترې چاپيرول د سنگرونو حيثيت درلود-

ناخپه دا ور بل غره وشو، ډزې زياتې شوې- د مرميو باران زور واخيست- جگړې ډيرې شيبې ونيولې- بهرنیو سرتيرو په مخاږه کې چې درې تنه يې ټپيان شوي وو خپل قوماندان ته څه وويل- قوماندان يې په قهر شو- کلاشينکوف يې راواړولو او قهر يې په صمد چې خواته يې نږدې پروت وو، سوړ کړ- د گل بت ساتونکي هم دسترگو ليدلی حال گل بت ته وويلو- صمد لا ساه نه وه ورکړې چې گل بت کله کوف را واره ولو، شاوخوا يې وکتل- وي ليدل چې څوک نه برينبي- بيا يې په بهرني ډگرمن د چا خبره د «دوستانو قوماندان» باندې شاه جور تش کړ- هغه

لکه دتوری په خپر را وځړیده - خبره دجنگ په ډزو کې ورکه
او چوپه شوه -

بهرنی قوماندان چې اخوا دخوا یې کتل او په مخابره کې یې
لارښوونې کولې دا سات یې مخابره چوپ شوه - گل بت هم ځان
غلی کې - جگړې دوام وکړ سرتیرو مړې او ټپیان شاته کړل
دماښام تروړمې په لگیدو شوه - اوددویم امر سره سرتیری له
پټیو په شا او خپلې قرار گاه ته په لیکه روان شول --

©©©

گل بت دمیز له سره داوبو گیلان را پورته کوي - بوډا ته یې
نیسې وایي:

پلاره ! یوه خبره درته کوم !

-څه وایي؟

گوره دا وظیفات ((پنجسوره)) گوره - په دې خو باور او عقیده
لري -

-ولي نه الحمد لله په اوداسه يم -

-هغه ڇا چې په صمد ډزې کړې وې او هغه يې وژلی وو - په
همدې کلام الله درته سوگند خورم چې په همدې کله کوف مې
غليل کړ - صمد په خپلو سترگو وليد - هغه لاساه نه وه ورکړې
چې دوستۍ په کاليو کې دوښمن مې ختم کړ - ما د صمد بدل
اخيستی دی -

سپين ږيرې په کړوپه ملا را پاڅيد - غوښتل يې د گل بت په پښو
کې ولويږي - خو هغه له مټ نه ونيو او پورته يې کړ -

لندن ۲۰۱۲-۴-۱۶

دڅو ما بنامونو

په ترورېميو کې:

له شلو کالو وروسته مې ولید - داواریې ږیره پرمخ نه وه - نور هم سپیره شوی وو - ډیره خندا هم نه وه وریاتې - کله چې مې هغه له ځانه دلاري دښودلو په پلمه مخ کې کړې - ومې لیدل چې اوس ورته هغه جگ قامت هم نه دی وریاتې - په کړوپو و لود ((غزل شاه زلمی)) زما تر مخه روان و - او کله به یې مخ هم راواړاوه - هم دا خبره یې څو وارې تکراروله - ځوانی اوزلمیتوب لار - وختونو و خوږ - پرموږ عمر تیر شو - اوس دادی زړیږو - زه دلته په دې ښار کې هیڅوک نه لرم - کېدای شي یوه ورځ زما مړی او جسد هم بوی وکړي اوله اونیو وروسته زما گاونډی زما له بوبه په کړاوي شي - ټک ټک وکړي او چې ځواب وانه اوري نو بیا به پولیس را خبروي او په کومه کنده کې به مې گوزاروي - خوزه دومره هم له دې زمان څخه توقع نه لرم -

موږ په همدې خبرو خبرو کې دهغه کورته ورسیدو - دهغه پیشو راته ددروازې په مخ کې لکې - و خو ځوله - اوددروازې په بیرته کولو سره یې راته ښه راغلي وویلو -

په زړو کوچونو کښینا ستو او دخپلو کیسو په ویلو یې پیل وکړ
 - زړه به یې کله تنگ شو بیا به کښیناست - همدومره به یې وویل:
 واه سرپه ستا هغه مسته خندا څه شوه ولې داسې چوپ یې؟ -
 کېدای شي هغه ددې له پاره دا پوښتنه کړي وي چې یا خو به د
 خپلو حیرانوونکو خبرو څخه پام بلې ته واړوي او یا دا چې خپلې
 خبرې ورته اوس چې زه یې حیران کړی وم ، عادي او معمولي
 بریښیدې -

دا خبره یې خو خو واری تکرار کړه - بس دا ښه ده چې اوس لاهم
 انسانان پاتې یو - نورې خبرې پرېږده - له ماسره خو اوس هم
 دانسان مینه زما په بوده او تانسته کې او بدل شوې ده - نور نه
 پوهیږم -

ورته ومې ویل لیونیه (پخوا به مې په همدې نامه ورته غږ کاوه
) ولې دې خپله سرینده نه غږوې ،

- له سریندې دې هدف څه دی؟

- له سریندې مې هدف شعر دی -

- نو داسې ووايه چې شعر ووايه -

- خو همدا وایم چې وچې خبرې اوس خوند نه کوي- ژوند یو لوی پیتی دی ، چې هم یې زما اوږې کړوپی کړې اوله تا خو یې ((ملا کړوپی)) جوړ کړی دی-

سمه خبره دې وکړه- خو که دا زما قسمت چا ماته په گوتو را کړی وای ، ما به هم ورته په ریا ورغ داسمان ستوري وربنوولي وای-

- خو بڼه ده چې په لاس دی درنه رغلو که څنگه ؟
-نو اوس شعر ووايم ؟

-نو ((مهر)) خو ستا زده نه دی-

-((مهر)) خو هغې ځوانيمرگې له ما هير کړ- اوبلکې ځان يې رانه هير کړ-

***

کلونه وړاندې کله چې په کابل کې وو ، هغه په پوهنتون کې محصل وو- دخپل کلي په یوه روښانفکره اوباسواده کورنۍ کې یې په یوه پیغله زړه بایللې وو- ډیره هڅه یې وکړه او ډېرې مرکې یې دنجلۍ پلارته واستولې خو دنجلۍ پلار هغه دخپلې لور

سيال نه باله داځکه چې هغه ديو بيوزلي بزگرزوی وو- اونجلی-
د يوه دولتي مامور لور وه -

خو واري يې وپتيله چې په بيا بيا مرکه ورواستوي خو دده
کورنۍ هم ورسره سلا نه کوله - يوه ورځ هغه له بل چا سره په نامه
شوه - همدا شيبې وې چې دليونې د شعر چينه په خوتيدو وه
او تل به مو بندار دهغه په شعرونو تود وو -

***_

بيا مې ورته وويل: نو ځکه خو دې د شعر چينه راوخوتيده که
څنگه؟

- راخوتيدلي وه - خو دمهاجرت او بې وطنۍ ژوند را ته بيا وچه
کړه او اوس ډير لږ شعر ليکم -

په هر صورت ستاد شعر ملکه هماغه وه چې ستا په ذهن
کښيناستله او ته يې شاعر کړې - او گوره يوې بلې خبرې ته دې
پام دی؟

- کومه خبره؟

- يو وخت مې د مرحوم استاد علامه قيام الدين خادم يو کتاب
چې ((نوې رڼا)) نوميدله - ولوست - په هغه کتاب کې ستاسو
دکلي يو شاعر چې سيد کمال نوميده په باب يوه مقاله راغلي ده

يادونه او نکلونه www.samsoor.com محمد اکبر کرگر

- دا مقالہ اود سید کمال دژوند حال ډیر په زړه پوري
 اودردوونکی دی - اود سید کمال دا شعر خومی ډیر زیات
 خوبسیري چې کوم سندر غاري ویلی دی -
 - کوم شعر:

زلفې دې په مخ کړې دام----- نیسي د هوا مرغان ،

خلاص به ترې نه شم لیلیا تور اوربل دې جال دی ،

ولې دا فریاد کوي ----- مور به په دیدن شې ته

وخت خو گوره شته لا ډیر چربانگ وخت دوصل دی

سپین مخ دې مهتاب دی شغلي بی پر هر لورې ځي ،

سره تنکی دې سره لمبه ده سکروته په کې لال دی ،

نوم دې هوا جانه ده --- خلک دې ببو بولي

ستا ددر ملنگ پتنگ قسم چې سید کمال دی -

©©©

- هغه په کت کت و خندل - خپله پیشو چې په غیر کې یې کنبینولي

وه ، لاس یې پرې تېر کړ وې ویل -

- خو ته له یوې خبرې خبر یې او که نه ؟

- نه ! کومه خبره ؟

- زه به درته اوس يو راز ووايم - ته پوهيږي چې سيد کمال هم زموږ د کورنۍ پورې اړه لرله - او هغه د بيو جانې په مينه کې همدا سې ستې پاتې شو - او بيو جانه پوهيږي - هغه يې پلار سيد کمال ته ورنه کړه - بلکې زموږ د کورنۍ پورې يې اړه درلوده او زموږ د کورنۍ نيا وه -
- ډير ښه اوس پوه شوم چې يو خو عشق او مينه هم ميراثي ده - شعر هم ارثي دی او د سيد کمال انتقام له تانه هم په ارثي توگه اخيستل شوی دی -
- ټولو په گډه وځنډل - او بيا زموږ ليووني خو غزلې وويلې -

گرځون

له کلونو وروسته لاروي يو وار بيا خان د ښار په منځ کې وليد
- دا وار د پخوا په څيرنه چې هر څه اشنا ، بلد او مالوم ورته
و برينې - دا وار چې هر څه ته گوري نو هر څه نا اشنا او پردې دي -
سړکونه پردي ، خلک پردي ، ځمکه پردی ، ديوالونه او ودانۍ
پردی دي - لاروی يو وار له ځانه سره فکر کوي:

ايا دا هر څه بدل شويدي او که لاروی بدل دی ؟ - دا پوښتنه
لاروی له يوې روانې شخړې سره مخامخ کوي - هغه نه پوهيږي ،
پوښتنه ورور و غټيږي ، ستره کيږي - ښار پردی شويدي ؟
لاروی پردی شويدي ؟ خلک پردي شوي او که بيا هم لاروی
پردې شوېدي ؟ د پردي تبوب پوښتنه لاروی هم له ځانه پردی
کوي ، د خوب او خيال حالتونو ته ځي - په ورور وور گامونه
اخلي ، هرې خواته د نا اشنا مسافر په توگه گامونه اخلي -
بلاکونو او ودانيو ته گوري ، سړکونو ته گوري ، دوکانونه ويني ،
بازارونه ويني او بيا په دې ټولو کې دخلکو گڼه گڼه احساسوي -
بيا ناڅاپه تېرې او ښې تېرې ماضي ته ورگرځي :

يو مهال يي په دې وړاندې کورونو کې وخت او شپې ورځې تيرولې - هغه مهال دلاروي گاوندې عجيب سړی وو - هره شپه به يې پلاستيکي شراب پر سر اړول او چې نيمه شپه به کور ته راتللو نو د کورونو په مخکې وياله کې به پروت وو - که کوم څوک به پيدا شول نو راپورته به يې کړ ، بيا به يې په وسو وسو کورته ننويست - هغه به هره شپه کالي په گرځون باندې ککړ کړي وو - چې څه به يې څښلي وو بيرته به يې راگرځولي وو - ټول ځان ، کالي به يې ککړ وو -

اوس له هغه شيبو ډير کلونه تير دي کله چې هغه مهال ذهن ته ورځي ، نو گرځون ورياديري ، دگرځون دايره ستره کيږي ، دومره ستره چې يوازې دگاوندې په عمل کې پای ته نه رسيږي - بلکې له ځانه سره سوچ کوي - ټولنه هم گرځون کوي ځيني انسانان له خپله نسه بهر غورځوي او دخپل نس دځانگړنو سره سم نور ساتي - هغه انسانان ، او موجودات چې له خپله نسه يې بهر غورځوي بيا ځان دهغې برخه نه بولي -

لاروي ته په فکر کې را ژوندی کيږي: کلونه وړاندې يې له دې څلورلارې پوه جنازه تېروله - نه ! بخښنه غواړم جنازه نه بلکې يو سخت ټپې چې له درندو زگيرويو سره يې په تذکره کې ليرېداوه - هغه وخت هم خلک اوتراوتروو . پوازي دوه تنو تذکره په اوږو

ايڻي او تيرو له يي . بنيادم يي ليرد او ه . غوني يي زيرو و . او ترا
و حيران و و . پر مخ کي يي ډيري پيژندوي کسان روان و و . مخي
ته يي راتلل ، شاته يي هم دخلکو ليکه جوړه وه . پو بل ته يي سلام
نه ورکاوه . له هماغې ورځې لاروي سرگردانه و و . له هماغه
ورځې پردی شوی و و . ځکه چي چا سره يي د سلام اخيستلو متره
نه وه .

هغه ورځ دډزو او باروتو ددندو کار و و . گولي . هرې خواته
لگېدلې . له روغتون نه وتلی و و ، له ناروغ سره يي په پوه کور کې
اړولې و و . يو سهار دوه تنه دکړکي . له لاندې تپر شول . دواړه بڼه
دنگ زلمی ول . پوه بل کور ته دچا پوښتنی له پاره تللی و و . دلسو
منډيو په واټن کې نورو دوه تنو يو له هغو تير شويو ځوانانو په
خادر کې اچولی او بيرته يي تير کړ . له خادر نه وينې بهيدې لاره
ټوله تکه سره وه .

خو له لاروي سره څوک نه ول له ده سره چا تذکره هم نه وه نيولې
هغه مهال د سپکونو غاړې گردی مورچي شوي وې ټوپک والا
ټول په مورچو کې ناست ول . دډزو او خرب و ترپ تاباېې کوله .

رښتيا لاروي څلور لارې ته راوړسيد چې هرلوري يي دډېرو
عکسونو او تصويرونو سره سره دستاېنو او مدحويه کلماتو
او عباراتو سينگار شوي و و . . . .

لاروی چې اوس له هرڅه سره پردی شوی وو- دهرڅه په لېد و سره له تېرو پا دونو سره او له خاطر و سره ژوند کوي. ناخاپه دڅلور لارې دښې په لیدو سره تېرې ترڅې ماضي ته وروگرځید:

((پوه ورځ دمانام او مازد پگر ترمنځ چې لمر د پغمان د غرونو پرسرهسک ولاړ او لکه د پینسو د یو خبر شاهد چې وی، دکابل ښار ته کار په کتل. د پرنباریان د ښځې او ماشومان دده افغانانو په تم ځای کې دکابل ښاروالې ته مخامخ ولاړ وو. د هر چا ذهن په خپل کورنې ما حول کې ډوب وو هر یو په لاس کې دکور له پاره یو څه نېولې وه. لمرهماغسې په برندو کتل لکه یو گاونډی چې دبل گاونډې دکور انگر ته گوري. خلک دم خود ولاړول. کله چې به بس راوړسېد ټولو به هڅه کوله چې د بس دروازی ته لاس واچوي خو چې دچابه متره نه وه نو نه پلې به ستانه شول. او دبل بس په انتظار به شول. لمرهماغسې په غلچکې نظر کتل.... اسمان هماغسې ولاړ وو. داسمان غېر هماغسې پلنه او پراخه وه. دکابل پرسر اسواره غرونه د پینسو په انتظار ول. او دنوبو کپسو دخوندي ساتلو له پاره یې غېر پرانېستي وه لک څک یې کتل خو څه وشول؟

له پوه درز سره سپرک ټول په وېنو سور شو. سپرک دښځو ځوانانو بوډاگانو په غوښواو وېنو ولړل شو. شور او زوږ پورته شو- لمر

هم سترگي پتې کړې. د اسمان خوله هم وازه پاتې شوه د کابل د شپږدروازې د پوال نور هم سرراپورته کړ. نور هم پرځای راپورته شو. یو وار بیا د عرب تېرېگرو په مخ کې دیوال شو دوینو سېلاب و بهېد. د کورنیو هیلې دخپلو عزبزانو دلېدوله پاره همداسې د زمان ژورې حافظې ته په ورکېسته کېدوشوی.

رسېو اعلان وکړ چې د ازادۍ دلارې ستر قوماندان (!) د کابل پرېنار توغوندي وورول. خود تلفاتو شمېر مالوم نه دی. نو ځکه خواوس د دغه سپه سالار تصور د خلور لارې زېنت دي. اود غاړې هاردی (!) - بلکې دوطن هاردی (!) اود ازادۍ د ناوی هاردی

((!))

اوس یې څوک زېره او برېت نه گوري څوک یې پراخه ټنډه نه گوري - خود زمان او تاریخ دا کرشمه هم نه لولي چې وایي : وگورئ دهغه له څپرې لادماشومانو او د کابل د بناربانو وېني د زمانو باران نه دي وړي. تراوسه دهغو دوینو خاپونه دده پر مخ شته.

©©©

لاروی له څلور لارې تېر شو ، اخوا دې خوا پې وکتل. خلک پلې او سواره ټول لاروي ته نااشنا وو. هوا او فضا هم نااشنا وه. ناخاپه يې د تېلفون غږ واورېد. جېب ته يې لاس کړ. له بو دوست سره يې زړه نازړه جوړ تازه وکړ. همدومره يې وويل - هوښه يم.

خه دې ولېدل ؟

- هر خه نوې - خلک او نوې شېان. هر خه نوې نښې نښانې. پخوا نو کوچ کړې دې نوې راغلي دې دوې ټول نااشنا دي. لاروي ناخاپه بيا تېرې ماضي ته ستون شو -

((کلونه وړاندې ددې کورونو په منځ کې اخوا پوه ژوره و باله وه. زما گاونډي به هره شپه هلته په و باله کې لوبدلې وو. هغه به پلاستېکې کڅوړې تشولې. گنگس به پروت وو. په خپل کور کې يې هم گوزاره سمه نه وه. اوچې وبه پې څښل نو دومره به پرې زبات شول چې بيا به پې راوگرځول کالې او جامې به پې ککړې کړې. او له ځانه به بې ځانه شو. ناخاپه يې خپل هغه گاونډی لوی او همداسې لوی او ککړ ولید - په سترگو يې تياره خپره شوه - توره تياره - په سړمو کې يې دگرځون بوی احساس کړ ، داسې چې ښار اوس په گرځون کې ډوب دی ، دکرکو او نفرت گرځون - لاروی هم دگرځون برخه ده - ښار هم گرځون نیولی دی ، او تصویرونه او قهرمانان هم دگرځون له پاسه لامبو وهي ،

گرځون ، هو د کرکو او نفرتونو گرځون - دنه هضمیدونکو
او ورستو شیانو گرځون چې هیڅ څوک یې نه شي هضمولای -
بلکې گرځون کوي -

يادونه اونكلونه.

خبر يې! زمونږ دكلي فتح خان دشپيتو بړيشو سره له ملكه
ودانگل ۰ كرمي هم ورسره و ۰ كرمي ډيري لاري ووهلي ډير
كاروانونه يې لوت كړل ، بيا يې ډير پاتكونه جوړ كړل او ډير څه
يې راټول كړل خو اخير چې دمغلو په چرو و مړنو بيا رابيا گلي
ورته جسد خيري كړ ۰ جسد يې ورته وچ كړ او دگوارو په لويه
كلا كې يې وساته ۰ چې گوندي يوه ورځ يې كلي ته يوسي خو
بالاخره ۰۰۰۰۰

داموده دخو ورځو اوڅو ساعتونوڅه چې دخو شيبو په خير تيره
شوه ۰ زمونږ دنسل تور بریت او تور وينستان په كې سپين شول ۰
چې شاته مخ اړوونو اوس يوه پراخه هديره پرته ده دكلي دچنار
ډډ هم چنچو خورلي دي ۰ بناو گانې او كوترې په كې خپل غومبر
وهي ۰ خو يوه خبره په كې داده چې اوس زمونږ همزولي نجوني
دويالي پر سر دلمر خاته په لور اوربل نه ږمنځوي دا ځكه چې
وايي: كوندي بايد سينگار ونه كړي ۰

راشه له بلې دې خبر كړم ۰ رښتيا ماموني يې ووژله ۰ هغې
دپښتني پت يو رسم پر ځای كاوه ۰ ميلمه ته يې تمباكو وركول ۰
خو ميره ته يې تربره پيغور وركړی و چې ميرمن دې دميلمه سره

پسېدله ۰ شيرعلم ناخاپه راغئ ۰ له سترگو يې وينو دارې وهلې ۰
 دهغې لا دواده کالي په تن کې و او دلاسونو نکريزې يې لانه وی
 سپينې شوې ۰ چارگل يې دمخ په کاسه کې رڼا کوله ۰ اوږدې
 زلفې يې په ټټير ځنگيدلې خو دشيرعلم دچاقو گانو په وارونو
 سره دهغې خنداله مری سره يو ځای غوڅه شوه ،خندا څه په
 خوله اوڅه هم په ټټير کې پاتې شوه ۰

په خوړ کې ټکی اوبه نه وې دمامونۍ په وينو راغلل
 سيلابونه

نو دمامونۍ داستان اوس هره ورځ زمور په چم گاونډ کې
 تکرار يږي ۰ مامونۍ هره ورځ حلاليرې ۰ رايبا گله هم نشته چې
 پوښتنې ته يې ورشې او دشيرعلم په مخ توف وکي ۰

دا ځل په وستل کې هغه شور نشته او هغه زور هم نشته ۰ په کلي
 کې آرامه بده ورځ ده ۰ بنا روگاني دچاودلو ديوالونو په سوږو
 ننوځي اونورې ترې راووځي ۰ ونې سمسوری دي خو اوس هر
 سهار ددنگې ونې او چنار په جگه لښته هغه تورانکه نه کښيني
 چې سندرې ووايي ۰ يوازي گوگوشته که کله ناکله راځي او همدا
 سندرې ترپايه وايي:

گوگوشتو ، گوگوشتو

ڪه غونبي مو خوري نه وای چا به ولي وويشتو .

رڻتيا خبر يي ؟

يو وخت چي ڏيڻه ڪال ڏيره سخته گرمي وه ڪرپورو ڊڊيوالونو
له سوڀو گز گز ٿي رايستي وي ماران له تندي لڻتيو ته
راوتلي و . زه په لاره تيريدم . دخپل ڪلي دوستل دخندي ديوال
شاته يو زلمي ناست و . رباب يي غڙولو . پوه شوم چي دا ادم خان
دي هغه په خوند رباب غڙولو . د سيد ڪمال او بوجاني دميني
داستان يي د رباب په پردو ڪي غڙولو . پوه شوم چي دهغه په
ذهن ڪي سيد ڪمال پڻي ايلي سرتور سر او چاودي پوندي
دڻيو يي په سرڪ پورته روان دي . د توکل بابا زيارت ته ورخي
چي ورته دوعا و ڪري او وايي : چي اي توکل بابا يا خوبو جانه
زما ڪري اويا خوم يي په دي تنڪي . خواني اور راپوري ڪري .

بيا ادم خان ناخپه تال بدل ڪر د سيد ڪمال ڪيسه يي نيمگري
پريڻيو ده . د يوسف خان او شيربانو غمجنه ڪيسه يي د رباب په
پردو ڪي سوره ڪر او ٿوله صحنه يي خپلي مخي ته را حاضره
ڪر .

ادم خان په رباب ڪي هغه ڪيسه را واخيسته چي يوسف خان
هندوستان ته په لاره دي ، او په يوه ځنگله ڪي په يوه بوڊا او پير

وربر ابريږي . هغه ترې پوښتنه کوي . اودې ورته دخپلو تر بورانو له لاسه شکایتونه کوي . پيري يې پر سرلاس راکاږي . اويوسف خان ته د شيربانو دوو سال دو عاهم کوي . يوسف خان رخصتيريږي . پير تری تم کيږي په دې دومره اوږده موده کې ان تر ننه پورې زموږ کليوال دهغه پير په لټه کې دي او خوک يې نه مومي . پير ورک او تری تم دی کليوال يې گوري ، خلک وايي چې پير په کلي کې دی خو چاته ځان وربسکاره کوي او چاته هم نه . دا ځکه چې پير زموږ له کليوالو سخت خپه دی .

ادم خان لا په همدې نغمه کې و چې درخانی ورته ديخوا اوبوله جام سره سرته ولاړه وه . هغه سترگې راپورته کړې ددرخو په ليدو يې درباب شهباز له لاسه ولويد او بيبي سترگې همداسې ددرخو په اننگو او دپتير په کوترو نښتې پاتې شوې . زه لا دديوال شاته ولاړوم چې دشاعر دا خبره راته فکر کې راغله چې ويلې يې و .

درخانی به په سرتورې گليدله چې به چيرته دادم درباب ترنگ شو

له ځانه سره مې وويل : دا شاعران هم بلا کوي . له ځانه خبرې جوړوي . دلته خو چې زه گورم ددرخانی په ليدو دادم خان له لاسه شهباز ولويده او درخانی چې گورم دادم خان په ليدو پرکاله

شوه اوداوبو ډک جام پي واراوه . شاعران دې هم خداى لري چې
 خومره اوتې بوتى وايي . په همدغه شيبه کې د جومات له مورې
 نه پايو خان پرادم خان غږ وکړ چې ادمه نورې دې له کلي پنبې
 وباسه . خو په هغه ورځ د ځمکې په پاس چت کې هيڅ نوکريوال
 نه و دنغلو د برېښنا پايه هم چا الوزولى وه برېښنا نه وه کڼه نو ما به
 دادم اودر خو د زړونو درزاوى تاسو ته په ام پي ترې کې ثبت کړى
 وای او اوس به مو اوريدلې وای خو وروسته خبر شوم چې
 د برېښنا دستنې الوزونکې پپ هپ هېښپ ته هي دى او اوس پ
 لار گوډ گوډ ځي .

که زمورډ ليدو کتو کلونه لږ تير شوي دي خو دا دروغ په شرع
 روغ دي چې مور يوه پيرى شاته واچوله . په دې موده کې مو ايله
 بيله دومره وکړل چې د ژوند خوند زده کړو . خوزه چې وينم
 ستاتور وينستان هم رنگي دي ، عينکې دې هم ذره بيني کړي دي
 . خويوه پوښتنه درنه کوم: دشعر ملايکه درته کله نا کله
 دخشکيار اوشاه تريني کيسه کوي اوکنه؟ شاتريني دخشکيار د
 ځوانۍ په ليدو سره ځان له موډې وژغوره اودخشکيار دغاړې
 هار شوه .

ځکه هغه په دې پوه وه چې:

موڙي په مينه څه پوهيري . په گيده يې مور که تر سبا کوي
خوبونه

خو يوه بله به هم درته ووايم : ارومرو چې خواشيني به شي .
مومن خان تيره اونۍ د شيرينو د پلار په باغ کې له شيرينو سره
وليدل . لومړی يې خواوشا وکتل چې څوک نه وي . خو چې ډاډه
شول نو دواړه د گلابو د بوټي لاندې کښينا ستل او دواړو يو بل ته
دميني اظهار وکړ . شيرينو دمومن خان خبرې په زور وزير
واورېدې . او مومن خان هم ومنلې . تيره پنجشنبه مومن په
دروازه کې د قران پاک لاندې تير شو . مچ يې کړ او د بلخ په لور
روان شو دا ځکه چې شيرينو ورته ويلې و چې :

ورشه له بلخه د نيا راوړه په رواجې د نيا مې پلار نه درکوينه
له دروازي څخه په وتلو سره دمومن خان مور د او داسه دکوزې
يوه ډکه کوزه اوبه دهغه پسې وشيندلې اوبيا يې د جوارو
سوکړک ورپسې تول کړ . دکابل نه واوښت . او دشمال په لار
د جنگل باغ په سيمه کې څو تنو ټوپک والاو ودرولو . په بډه يې
څلور سپينې روپۍ وى . تری راوې ويستلي اوترې وايي
اخيستلي .

خو چي ڪله تاشقرغان ته ورسيد ، نويو پهلو ان پخپله ولاړ و
 جيونه يې ورته وپلټل ، يوازي يوه سره چنده سوکړک ورسره و .
 له هغې يې هم نيمايي لاله مخه د اوبو او ايلني سره خوړلي و .
 په لوان په مرگ وواهه ، يوازي دومره يې ورته وويل : په دې لار
 بيا بي پيسو رانه شي .

مومن له څه زياتې مودې وروسته بيرته تيره شپه کلي ته راغئ .
 په کلي کې يوه اوږده شپه وه ، دا شپه لکه دولس کاله شپه ،
 داسې لکه چې کوم استازي معراج ته دراز ونياز له پاره تللو .
 خو دمومن صبر ونه شو په توره شپه کې د شيرينو کټ ته ودريد
 او چې هغې چيغه کړه نو ظفر په خپلو چاقوگانو سوري سوري کړ
 ، او چې ڪله شيرينو د تيلو چمنۍ ولگوله نو ظفر خان هاغه وخت
 وپيژندلو چې دا خو مومن خان دی ، مومن سوري سوري په وينو
 کې سور پروت و ، خو ظفر خان هم چاقو پخپله گيډه ومانډه
 او شيرينو هم چې ڪله پوهه شوه نو په مومن پريوته او ان ترننه
 دهغه له سره ټټر نه راپورته نه شوه ، همداسې پرته ده اوسلگۍ
 وهي .

رابيا گلې دفتح خان مړې په اوبن تړلې و ، نور اته پنځوس بريځ
 يې بنځ کړي و ، بيا په وطن راغله ، دمومن خان دکلاله مخې په
 داسې حال کې تير بدله چې داوبن جلو يې په لاس کې نيولی و .

خو دليلامي سراى دوکاندار په نريو قمچينو راييا په پښو
 ووهله ورته وې ويل چې ولې دې د پښو بيچلکونه بنسکاري ، فتح
 خان له تابوت نه سر راپورته کړي . دليلامي سراى پلورونکي ته
 يې وکتل . همدومره يې له ځانه سره وويل . لکه چې قيامت
 رانږدي شويدي . بيرته يې په تابوت کې سرکښود ، جنازه زمور
 دکلي په کوڅو ننوته دکلي په وستل کې ډير خلک راټول و .

ما چې مخ واړاوه نو يو بریتور ځوان مې په ونې پورې تړلي وليد
 - د اکبر پاچا سپاهيان ترې تاو وه ، په لښتويې وهلو ، ماويل دا
 څوک دى ؟- يو ماشوم وويل دادشې . عاشق دلى دى . هغه ددې
 له پاره چې خپله معشوقه ترلاسه کړي او واده يې کړې نو د اکبر
 پاچا غلابي کوله خود اکبر پاچا سړو ونيو بندي يې کړاوس
 هالته گورې شې . هم هالته په هاغه کونج کې ناسته ده - شې .
 ورته له ورايه کتل - شې . سرتوره وه - ټکرى يې پر لاره لويديلى و
 اودهغې مجنون دلى په لښتو وهل کيده ، سپاهي چيغه کړه چې
 ژر يې مړ کړي که ژوندى پاتې شو نو له ټولې پاچاهۍ نه به گرد
 پورته کړي . خو شې . ورته له ورايه کتل ، دلي ورته په موسکو
 شونډو وويل مه خپه کيږه که زه چانه وای تړلى نو ستا له سره به
 ټکرى نه ولويدلى .

شې . ويل ستا ژوند مې په کار دى -

دلي وويل: مه خپه كيږه زما مور ډير ارموني زيږولي دي - ولد
بيې زما دپلار كښلی خو خداى خبر چې دچا اولاد دى - تابه هم
كوم يوچاته په نكاح كړې -

شهې ويل: سودا مه كوه ۰

هغه ويل: زه پوهيږم كه زه ژوندى نه ووم ستا سوداگر پلار به تا
په كوم حرامى وپلوري -

هغې ويل زه هم په دې خپه يم - خودايې ورسره زياته كړه - چې
دموذيانو په كولمو كې به هم كه خداى كول او به تودې نه شي -

په همدې خبره دلي خپله ساه او روح حق ته وسپاره -

لندن -

۵-۲۰۰۹۱۸

دختو کوټنی

کله چی ابا د هندوستان دمیرو داوردی، مزدوری، نه کلي ته راستون شو - نو سم دواړه یې دکور په جوړولو پیل وکړ - څه نقشي اورجې چې یې په ذهن کې وې له هر چا سره یې شریکي کړي او هر چا ته یې دنوی کلا دجوړولو تاییا وویل - په سبا دمزدورانو اوختگرو په لټه کې شو - دکلا رجې یې وویستلي اودزړې کلا په خوا کې یې دنوی کلا له پاره خطونه واچول - رښتیا چې دهغه سره دنورو لیرې ملکونو تصویرونه په ذهن کې ول - فکر کوم چې هره شپه به یې فکر کاوه چې داسې کوټې باید جوړې کړم چې لمر ورته راشي ، چې کړکی ولري - چې دروازي ولري - چې انگر ولري - چې میلستون یې بیل وي - چې تشناب ولري - چې دلمانځه له پاره ځای ولري - اوددې په خوا کې باید دټوپکو له پاره سوري ولري چې که دوښمن برید وکړي چې بې ځوابه پاتې نه شي -

ارو مرو چې هغه به په همدې فکر کولو چې که په کلي کې امن اوارامی نه وي نو دځان دفاع په کار ده -

ابامې دخپلې سختې مزدوری، نه وروسته ډلي ډلې خټگر راوغوښتل ، دکلي اوله کلي بهر یې ښه معمار پیدا کړ - دنوی

کلا رجی بی و اچولی - یو اوبل ته بی لارنبوونه و کره - اوچی کوم
باتجربه کلیوال به راغی نو دهغه نظر به بی هم و اخیست - که دلمر
په لور دروازه وي ، که دلمر لویدو په لور کرکی - وي - دکوتی دا
کنج او هغه کنج او هغه کرکی او داسی نورې ډېرې خبرې -

ابا به مې ډېره تلوسه درلوده په ډیره مینه به بی دنورو نظر هم
اخیستلو - خپل نظر به بی هم وایه او په دې ډول به بی خپله بڼه
او ژوره مینه جوته -

خو اکامې بیا داسې نه وو - هغه به ویل دا سرزوري ده - اصحابو
کرامو په خیمو کې ژوند کاوه - لویانو او بزرگانو په کوډلو کې
شپې سبا کولی پیرانو خپله ویستله - او دملنگی - ژوند بی غوره
کاوه -

خو ابا مې کله دچا منله - هغه دا فکر نه کولو - هغه ژوره مینه
درلوده چې یو څه جوړ کړي او بیا نورو ته پاتې شي -

زه ماشوم ووم - هغه وخت ابا ماته داسې یوه څیره وه چې غوښتل
مې دهغه کارونه وکړم - کت مته هماغه شم - ماته ابا داسې یو
ایدیال وو چې فکر مې کاوه چې هرڅه هغه کوي او هر قدم چې
هغه ږدي هماغه سم دي - دادهر ماشوم سره ذاتي ځانگړنه وي -
چې یو څوک دنموني په توگه ومني او په ذهن کې یې داسې

وتوري چي دهماغه په پل پل کيردي - په فکر کي ديو ارمانی
شخص په توگه وروزي - ما هم دا کار کولو - ما هم دابا تقليد
کولو ما هم په هغه څه لاس پوري کاوه او هغه څه ته مې گوتي
ورولې چي هغه کولي -

ما له خټو نه کوټني جوړولي - له خټو نه مې سړي جوړول - په
خپل ذهن کي مې يوه ډيره خيالي او رومانتيکه دنيا
تصوريروله - يوه داسې خيالي دنيا چي يوازي په ذهن کي
ځاييدله - دخټو کوټني ديو کلي مثال وو - هر وخت به چي دکلا
درجو له پاره دودانيو له پاره خټه جوړه شوه ما به ترې په کوچنيو
لاسونو را بيله کړه - پيتاوي ته به کښيناستم - اوبيا به مې دکوتي
په جوړولو پيل وکړ خوا کي به مې لښتي ورته جوړ کړ ،
میلستون به مې جوړ کړ - کټونه به مې دنموني په توگه په کي
کښودل - خو چي سهار به له هماغې لاري غوايي او څاروي
تيريدل زما کوټي به بې له پښو سره وهلي وي - ريز مريز کړي به
بي وي اوزما دخيال دنيا به بې لتاره کړې وه -

بله ورځ مې دخپل اکا زوی له لاسه ونيو په دلاسا مې ورسره
خبري وکړې :

راځه چي دخټو کورونه جوړ کړو - راځه چي لوبې وکړو - لومړي
بي چير کاوه - هغه به ويل پلار مې لوبو ته نه پريږدي - راته وايي

خپله زيرپه غواله پري ونيسه او په پوله يې وڅروه چې غنم درنه ونه خوري - خو مابه ډير تنگ كړ - راضي به مې كړ - بيا به راسره كښيناست - هغه به بيله او ما به بيله كوټنې جوړوله - دواړه بڼه مصروف اولگيا وو - بوخت به وو - كوټې مو جوړولي كورونه مو جوړول او په جوړولو كې مې د تخييل او تصور د نيا نوره هم پراخيده - كله به ماضي ته تلله - او كله به هم په مستقبل كې تاويدله - خو د اوس او حال په باب مو فكر نه كولو -

دا كا زوى به مې يو وار زړه تنگى شو - ويل به يې :

زه نورې دا لوبې نه كوم - دا عبث لوبې دي - دا ماته خوند نه راكوي - دا زما خوښي نه دي -

خو مابه چير كاوه او په دلاسا به مې ويل وگوره ما څومره ښكلى كور جوړ كړ - دا يوه كوټه دا بله كوټه اودا هم بله كوټه - او همداسې نورې زياتې او پر سريې دا هم نورې كوټې اود هغو پر سرداسي نورې كوټې -

خو زما دا كا زوى به لږه خټه كښنوده بيا به هم زړه تنگى شو او ماته به يې منځ كړ - دا لوبې مې ښې نه ايسي او راځه چې كاني وكو - راځه چې پنډوس وكو - او يا راځه چې له ټانټو اولښتو نه توپكونه جوړ كړو - خو مابه ورته ويل - گوره دا جوندى لوبه ده -

مورپه کلاگانو او کورو نو کی ژوند کوو، وگوره زما پلار
دلویی کلا رجی ویستلی دی - دېرې کوتې جوړوي - او په هغو کې
به بیا شپې ورځي تیروو - بیا به پکې ژوند کوو نو دا هم داسې
واخله -

خو دا کا زوی به مې بله کړه:

دا هسې عبث لوبې دي - دا کوتې خونن جوړوو خو سبایې
څاروي دپنولاندي کوي - وړانوي یې زموږ څواري هسې اوبه
وړي - دا څو ورځي کیږي چې هره ورځ یې ته جوړوي - خو سبا ته
پرې غوايان پښې ږدي - بیا یې ویجاړوي - دا سر نه نیسي - دا
عبث کار دی - دا ځای نه نیسي - دا لوبه مې زړه تنگوي -

©.©.©

دا کا دزوی سره په خبرو کې زما خټه وچه شوه - له هوارولو ووتله
- ورو پاڅیدم لښتې ته ولاړم - لومړی څو ډیر تږي ووم په لښتې
پریوتم خوله مې په اوبو کې کینودله او بیا ایسته ډیرې اوبه مې
وڅښلې - بیا کښیناستم - دلښتې په رڼو اوبو کې دلمر سترگې
ځلا وکړه - په کې ښکاره شوه ان پاس اسمان په کې وځلیده - نا
څاپه مې خپلې څیرې ته هم پام شو - گورم او څه گورم؟

سر مې تک سپين دى وينستان مې د عمر په اوږده خو لنډ سفر
کې ټول رژيدلي دي - وروځي مې هم سپينې شو دي - په خپل مخ
کاسه کې د عمر و نو گونځي گورم - چې دهڅو اولهاندو کيسه
کوي - خو بيا هم لپه جوړوم او به را اخلم - لاس مې لږ زيږي - او به
په کې نه ټينگيږي - او به را واخلم بيرته د گوتو له منځه توي شي -
دلبنستي له سره را پورته کيږم - د ديوال چنې ته گورم - د مني
وروستې شپې دي - سوږ باد را الوتى دى - دا کا زوى مې هم نشته
هيڅوک نشته دپلار دنوى کلا رجه هم هماغسى پاته ده - ديوال
يې نه دى پورته شوي - کوتي يې نه دي جوړي شوي - زما دلوبو
کوتنى هم له پنبو سره چپه شويده -

د ابا په نويو رجو کې د باد څپې کبسته پورته کيږي خځلي
او خشاک په کې تاووي - زما دلوبو د کوتنى پته نه لگيږي -

اسعد اباد کونړ

د فبروي لومړى نيټه ۲۰۱۳ کال